

Framgångsfaktorer och hinder för samverkan och informationsutbyte gällande föräldrars drogproblematik

En intervjustudie med socialsekreterare och poliser

Success factors and barriers to collaboration and information exchange related to parental substance abuse

An interview study with social workers and police officers

Författare: Lisa Mattsson & Olivia Tiverman

Nivå: Grundnivå

Kursnamn: Examensarbete för Socionomexamen

Kurskod: GSA2AF

Högskolepoäng: 15 hp

Handledare: Amanda Jones

Institution: Hälsa och välfärd

Examinator: Sheila Jones

Examinationsdatum: 2024-03-22

Vid Högskolan Dalarna finns möjlighet att publicera examensarbetet i fulltext i DiVA. Publiceringen sker Open Access, vilket innebär att arbetet blir fritt tillgängligt att läsa och ladda ned på nätet. Därmed ökar spridningen och synligheten av examensarbetet.

Open Access är på väg att bli norm för att sprida vetenskaplig information på nätet. Högskolan Dalarna rekommenderar såväl forskare som studenter att publicera sina arbeten Open Access.

Jag/vi medger publicering i fulltext (öppet tillgänglig på nätet, Open Access):

Ja Nej

Sammanfattning

En kunskapslucka gällande samverkan mellan socialsekreterare på barn och familj och poliser har påvisats. Syftet med föreliggande studie var därför att undersöka vilka hinder och framgångsfaktorer i samverkan och informationsutbyte som socialsekreterare på barn och familj och poliser upplever att det finns i ärenden där en förälder har drogproblematik. Metoden som används är kvalitativ intervjustudie där fyra socialsekreterare på barn och familj, och fyra poliser intervjuats via semistrukturerade intervjuer. Resultaten har analyserats med hjälp av tematisk analys samt kopplats till tidigare forskning och systemteoretiskt perspektiv. Resultatet visar att samverkan idag är till stor del begränsad av sekretess och att man arbetar för olika mål. Gällande informationsutbyte ses bra relationer och tillit som en framgångsfaktor och en brist på kunskap om varandras yrken som ett hinder. Utifrån den systeminriktade teorin framgår det att samverkan påverkas av alla tre systemen, mikro, meso, makro.

Nyckelord

Barn och familj. Drogproblematik. Poliser. Samverkan. Socialtjänst.

Abstract

A study revealed a knowledge gap regarding collaboration between social workers in child and family services and police officers. The aim was to investigate the obstacles and success factors in collaboration and information exchange that social workers and police officers experience in cases involving parental substance abuse. The method used was a qualitative interview study involving four social workers and four police officers who were interviewed using semi-structured interviews. The results were analyzed using thematic analysis and linked to previous research and a systems theory perspective. Findings indicate that collaboration is largely constrained by confidentiality issues and differing objectives. Good relationships and trust are seen as a success factor for information exchange, while a lack of knowledge about each other's professions is identified as a barrier. From a systems perspective, collaboration is influenced by all three systems: micro, meso, and macro.

Keywords

Children and Family. Collaboration. Police. Social Services. Substance Abuse.

Förord

Vi vill tacka vår otroliga handledare Amanda Jones som lagt mycket tid på att hjälpa och stötta oss genom vårt arbete.

Vi vill även tacka alla respondenter som deltagit i studien och ställt upp för intervju samt alla som hjälpt oss att hitta respondenter.

Innehåll

1. Inledning	1
1.2 Problemformulering	2
1.3 Syfte och frågeställningar	3
1.4 Centrala begrepp.....	3
2. Tidigare forskning	5
2.1 Framgångsfaktorer och positiva utfall av samverkan och informationsutbyte.....	5
2.2 Hinder för samverkan och informationsutbyte.....	7
2.3 Sammanfattning tidigare forskning.....	9
3. Teori	10
3.1 Systemteori.	10
3.2 Teorins relevans för uppsatsen.....	11
4. Metod.....	13
4.1 Metodval och forsknings- och vinjettdesign.....	13
4.2 Datainsamlingsmetod och procedur.....	13
4.3 Population och urval	14
4.4 Databearbetning och analys	15
4.5 Tillförlitlighet och äkthet	17
4.6 Metoddiskussion.....	19
5. Etik.....	22
6. Resultat.....	24
6.1 Organisatoriska policys och förutsättningar	24
6.1.1 Arbetssätt och arbetsuppgifter.....	24
6.1.2 Lagstiftning och sekretess.....	26
6.2 Personalens relationer.....	28
6.2.1 Vikten av förtroende	28
6.2.2. Att vara nöjd med nuet	30
6.2.3 Önskan om att jobba närmare	31
7. Diskussion	33
7.1 Studiens styrkor och svagheter.....	36
7.2 Framtida forskning.....	37
8. Slutsatser	38
9. Referenser	39
10. Bilagor.....	42
10.1 Bilaga 1 – Intervjuguide	42

Framgångsfaktor och hinder för samverkan och informationsutbyte
gällande föräldrars drogproblematik

10.2 Bilaga 2 - Fallbeskrivning.....	46
10.3 Bilaga 3 – Samtyckesformulär	47
10.4 Bilaga 4 – Etisk egengranskning.....	48
10. 5 Bilaga 5 - Informationsbrev	50

1. Inledning

När en människa blir beroende av droger kan det ta över personens liv. Man kan se det som en felfunktion i delar av hjärnan som avgör hur vi fungerar. Det är en sjukdom precis som andra kroniska och återkommande sjukdomar. Att ha beroende är inte en moralisk brist eller en oförmåga i att tacka nej (Heilig, 2015, s. 17). Det finns en risk för alla personer i alla bostadsområden och i alla åldrar att utveckla en problematik kring droger (1177, 2022). Detta innebär att det är viktigt att arbeta med drogproblematik.

Några yrken som möter denna typ av problematik är socialsekreterare på barn och familj och poliser. De arbetar med problematiken på olika sätt. En socialsekreterare på barn och familj arbetar utifrån socialtjänstlagen. I 3 kapitlet 7§ framkommer det att socialnämnden ska förebygga och motverka missbruk, och i 5 kapitlet 9 § framkommer det att socialnämnden ska aktivt sörja för att den enskilde med missbruksproblematik ska få den hjälp och vård som denne behöver för att kunna lämna missbruket (Socialtjänstlagen [SoL], 2021). Polisen däremot arbetar utifrån andra lagstiftningar. Polisen arbetar utifrån polislagen, förvaltningslagen samt olika förordningar (Polisen, 2021). Deras verksamhet styrs och ska styras av politiska beslut och prioriteringar, svensk författning, Europasamarbetet, enskilda behov, rättsväsendet samt krav på enhetlighet, effektivitet, förutsägbarhet och hög kvalitet (Eklund, 2013, s. 20–26).

Gonerak och Gonerak (2013, s. 35) framför att det finns en allmän samsyn mellan socialtjänsten och polisen om vikten av ett nära samarbete, men i praktiken är det fortsättningsvis bristfälligt implementerat. Dålig och otillräcklig kommunikation mellan socialarbetare och poliser, samt motstånd eller svårigheter att omfamna nya principer för partnerskap mellan de två institutionerna. Detta är betydande hinder för effektiva relationer och samarbete. Vidare framför dem att poliser har en stor vilja att samarbeta med socialtjänsten och är övertygande om att socialsekreterare är personer de skulle vilja ha med sig vid ingripande gällande familjekonflikter, kommunikation med barn, hantera minderåriga och liknande. Det är även lättare för polis att veta när de ska hänvisa vidare familjer till socialtjänst samt att hjälpa socialtjänsten hitta personer och familjer som är i behov av kontakt när de har en samverkan (Peaslee, 2009, s. 118).

Socialstyrelsen (2019, s. 17) framför även att när det gäller problematik kring droger krävs oftast en samverkan för att möta den enskildes hela situation. Detta innebär att det krävs en samverkan mellan socialsekreterare på barn och familj och poliser i vissa ärenden.

När samverkan gäller drogproblematik är det viktigt att inte bara samverka för den enskilde som har problematiken. Har den enskilde en familj måste man utgå från ett familjeperspektiv eftersom hela familjen påverkas, framför allt om det finns barn i familjen (Socialstyrelsen, 2019, s. 19–20). Genom en systeminriktad praktik kan man se den enskilde i sin helhet. Systemet lägger fokus på samband mellan enskilda, kontakter och relationer som den enskilde har samt samhället och lagstiftningarna. Man utgår från hela individen och dennes omgivningsfaktorer i olika system och har en förståelse i att alla system påverkar varandra (Payne, 2015, s. 240–246). Eftersom en samverkan mellan socialsekreterare på barn och familj och poliser rör alla de olika systemen är det viktigt att förstå helheten och hur en samverkan påverkas av den enskilde samt lagstiftning.

Hur socialsekreterare på barn och familj ställer sig till frågan gällande samverkan med poliser i ärenden där en förälder har drogproblematik är ett utforskat område.

1.2 Problemformulering

Flera studier har gjorts gällande aspekter kring samverkan för att få en bredare kunskap gällande vad som krävs för att en samverkan ska fungera (Hedberg Rundgren et al., 2022, s. 23–24). Dock finns det kunskapsluckor kring samverkan mellan socialsekreterare på barn och familj och poliser gällande föräldrar som har en drogproblematik. Samverkan är något som de borde forskas mer kring, vilket SBU (2019, s. 4) framför i sin studie om att samverkan är ett prioriterat forskningsområde inom socialtjänsten. De påvisar att det finns en kunskapslucka kring samverkan inom socialtjänsten och att det generellt sätt borde forskas mer kring det i Sverige. Det har inte hittats någon liknande studie om behovet av forskning kring samverkan när det gäller poliser. Kunskapsluckan påvisas även i en översikt som är skriven av Patterson et al. (2019, s. 879) som gjort en litteraturöversikt. Eftersom översikten inte tagit med någon forskning gjord i svensk kontext är det ett tecken på bristfällig forskning om samverkan i dessa typer av ärenden i Sverige. I sökningar som gjorts inför denna studie har det i flertalet databaser inte påvisats någon forskning kring samverkan mellan socialtjänst och polis i Sverige. I litteraturöversikten har olika typer av samverkan mellan socialtjänst och poliser presenterats och som påvisar att det enbart finns ett fåtal samverkansstrategier när det gäller

samverkan mellan socialsekreterare på barn och familj och poliser där en förälder har drogproblematik i världen.

1.3 Syfte och frågeställningar

Syftet är att undersöka upplevelser av informationsutbyte och samverkan mellan socialsekreterare på barn och familj samt poliser i ärenden där en förälder har drogproblematik. Frågeställningarna blir därför:

Vilka framgångsfaktorer upplever socialsekreterare på barn och familj och poliser att det finns gällande samverkan och informationsutbyte i fall där det förekommer drogproblematik hos en förälder?

Vilka hinder uppfattar socialsekreterare på barn och familj och poliser att det finns gällande samverkan och informationsutbyte i fall där det förekommer drogproblematik hos en förälder?

1.4 Centrala begrepp

Samverkan - Samverkan innebär att människor arbetar med andra yrkesverksamma inom annan befattning mot ett gemensamt mål (Danermark, 2000, s. 15). I denna studie kommer samverkan handla om när poliser och socialsekreterare träffas, möts eller på något sätt har kontakt med varandra för att nå samma mål med den enskilde.

Drogproblematik - Det finns olika termer som förknippas med drogproblematik, till exempel bruk, beroende, missbruk och substanssyndrom. Alla begrepp innehåller ett skadligt bruk av psykoaktiva substanser, det vill säga "droger" (Heilig 2015, s. 27). I vår studie syftar drogproblematik till när en förälder på grund av sitt bruk av droger kommer i kontakt med polisen. I vår studie innefattar begreppet inte alkoholproblematik. Vi har valt att exkludera det eftersom det inte är olagligt att bruka alkohol.

Informationsutbyte – I föreliggande studie innefattar informationsutbyte information som polis och socialsekreterare byter mellan varandra gällande ärenden där en förälder har drogproblematik.

2. Tidigare forskning

Befintlig forskning gällande samverkan mellan socialsekreterare inom barn och familj och poliser där en förälder har drogproblematik är svår att hitta. Peaslee (2009, s. 115) menar att samverkan mellan socialtjänst och polis är en viktig del för att få samhället att fungera, men är ett ganska outforskat område och i alla länder arbetar inte dessa två myndigheter på rutin med varandra. Denna typ av forskning är lågprioriterad i jämförelse med forskning gällande samverkan mellan dessa två instanser där ärendet gäller någon form av våld. I en översikt som Patterson et al. (2019, s. 879) har gjort har en systematisk översikt framtagits för att identifiera samarbetsstrategier för socialtjänst och polis. I översikten framkom att av de 81 studierna som inkluderades, identifierades 83 genomförda samarbeten mellan socialtjänst och polis. Resultaten visade att det vanligaste sociala problemet som åtgärdades genom dessa samarbeten gällde våld. Några samverkansprojekt rörde missbruk, men majoriteten handlade då om missbruk hos barnen och inte föräldrarna. Nedan kommer två avsnitt presenteras. Ett där tidigare forskning kring hinder och framgångsfaktorer av samverkan mellan polis och socialtjänst presenteras. Ett där positiva utfall av samverkan och informationsutbyte mellan polis och socialtjänsten kommer presenteras.

2.1 Framgångsfaktorer och positiva utfall av samverkan och informationsutbyte

I tidigare forskning framgår det att det har en stor betydelse att socialtjänst och polis samarbetar och med åren har det lagts större fokus på samverkan mellan dessa organisationer i olika typer av ärenden. Samverkan mellan dessa organisationer har inte alltid fungerat så bra (Garrett, 2004, s. 78–79). Vissa poliser uttryckte att de inte ville veta av samverkan med socialarbetare och hade ett visst förakt gentemot dem (Garrett, 2004, s. 85). Socialtjänst och polis har arbetat på två olika sätt och för att en samverkan mellan dessa myndigheter ska fungera behöver framför allt polismyndigheten göra en betydande kulturförändring (Peaslee, 2009, s. 122). Numer är socialarbetare och poliser alltmer skyldiga till att samarbeta (Garrett, 2004, s. 85).

Framgångsfaktorer för att det ska bli en lyckad samverkan är en god dialog, förståelse av egna och andra myndigheters förutsättningar, tydliga roller och tydliga gemensamma mål grundläggande förutsättningar för polis och socialtjänst (Kostela, 2020, s. 651). Olika

professioner behöver gemensamma mål för vad som kan uppnås tillsammans i samverkan (Ansell och Gash, 2007, s. 560). Kostela (2020, s. 652) menar också på att en lyckad samverkan kräver vilja samt ett gemensamt mål. Peaslee (2009, s. 117) påpekar också att tydliga mål är viktigt för en samverkan och kan leda till att det skapas mer holistiska beslut i jämförelse med om varje myndighet självständigt skulle ta beslut.

Peaslee (2009, s. 122) framför att organisationsstruktur är en grundläggande del för att samverkan ska fungera, beteenden mellan de olika professionerna, och praktiska förändringar krävs för en lyckad samverkan. Ansell och Gash (2007, s. 554) menar att det är viktigt att underlätta för dialog, utforska ömsesidiga vinster av att samverka, upprätthålla tydliga spelregler samt att bygga förtroende. Ledarskap är avgörande för att leda samarbetsparterna genom svåra delar av samarbetsprocessen. För att arbeta kreativt och nytänkande kring problemlösning inom samverkan krävs uppmuntran och ett starkt ledarskap från både socialtjänsten och polisen (Peaslee, 2009, s. 123). Det är även viktigt att syften och fördelar med samverkan är konkreta för att samarbetet i högre utsträckning ska uppstå (Ansell och Gash, 2007, s. 554).

Genom att samverkan skulle det även bli kostnadseffektivt (Peaslee, 2009, s. 121). Kostela (2020, s. 652) menar att det krävs en plan med långsiktiga mål för att en samverkan mellan olika organisationer ska hålla i längden. Det krävs en resursplanering samt att alla organisationer planerar sin verksamhet utefter samverkan. Peaslee (2009, s. 121) påpekar att hade samverkan utformats som ett systemomfattande tillvägagångssätt av flera myndigheter hade det kunnat möjliggöra en samverkan mellan flera myndigheter för att ta itu med flera ingripande som till exempel missbruk. Dock innebär det en större makt för myndigheterna vilket kan bli sämre för den enskilde.

På senare år har utbildningar blivit mer specifika och professioner blir proffs på sitt område vilket gör att samverkan blivit allt vanligare och därmed viktigare att fokusera på eftersom professionerna inte har tillräckligt kompetens att lösa situationen själv. Dessutom har de flesta organisationer idag olika enheter, avdelningar och hierarkiska nivåer som påverkar arbetet med samverkan (Kostela, 2020, s. 652–654). En samverkan med externa aktörer kan hjälpa polisen att fokusera på deras faktiska arbeten. Polisen kan förväntas agera som bland annat socialarbetare, underhållsarbetare, arbetsrådgivare. Genom att samverka med externa aktörer får polisen fokusera på sitt arbete och de andra professionerna får erbjuda sina tjänster

(Peaslee, 2009, s. 117). Peaslee (2009, s. 118) påpekar även att polisen är en av få myndigheter som arbetar 24 timmar om dygnet alla dagar om året och kommer ofta nära familjer i kris. När socialtjänst och polis samverkar leder det till att polisen lättare vet när de ska hänvisa vidare familjer till socialtjänst samt att hjälpa socialtjänsten hitta personer och familjer som är i behov av kontakt.

2.2 Hinder för samverkan och informationsutbyte

Det finns många hinder i en samverkan och det är många pusselbitar som ska falla på plats för att samverkan ska bli bra. För att samverka med en annan part behövs en planering utifrån varandras verksamheter som till exempel resursplanering, då båda parter påverkar varandra (Kostela, 2020, s. 652).

Inom en samverkan är det viktigt att alla arbetar mot samma mål och har samma vilja med samverkan, dock ser det inte ut så i verkligheten. Det finns ofta olika viljor över hela organisationerna och när två organisationer med flera viljor ska samverka kan det skapa spänningar. Det är svårt att samverka när det finns en maktobalans och olika roller mellan organisationerna. Maktobalansen och rollerna kan förändras under samverkans gång (Kostela, 2020, s. 654). För att denna maktobalans och rollförvirring inte ska uppstå är det viktigt att varje individ reflekterar, enskilt och med gruppen, om vilka roller man har i samverkan. Vilka mål som ska uppnås och strävas efter, förförståelse, förväntningar och mandat. Man behöver ha en förståelse av att man är beroende av varandra i en samverkan för att det inte ska skapa konflikter (Kostela, 2020, s. 654). Dock säger Ansell och Gashal (2007, s. 555) att en jämn maktfördelning där deltagarna är villiga att föra samverkan framåt, kan göra att samverkan blir lyckad även om det finns konflikter och ett lågt förtroende för varandra. Vidare säger dem att när det finns en maktobalans i samverkansgruppen är chansen större att samverkan ändå kommer att bli lyckad om det finns en ledare som gruppen har respekt och förtroende för.

Ytterligare ett hinder är om organisationerna går in med låga förväntningar på samverkan, och en tro att det inte kommer leda till några meningsfulla resultat. Då kommer inte samverkan att bli bra. Det krävs tid och energi från alla parter för att samverkan ska lyckas (Ansell & Gash, 2007, s. 552). Samverkan tar tid och att fatta beslut när fler aktörer ska vara

med i beslutsfattandet tar också tid vilket man inte alltid har råd med (Peaslee, 2009, s. 125). Tid är en kritisk fråga för samverkan då det krävs mycket planering gällande hur, var och när samverkan ska ske. Ytterligare en aspekt är att samverkan måste tidsprioriteras, samordnas och koordineras. Det är oftast de som är drivande i samverkan som vill få i gång den så snabbt som möjligt, vilket kan skapa krockar med den andra organisationens schema och planering vilket i sin tur kan leda till konflikter (Garrett, 2004, s. 81).

Något som uppmärksammats är när socialarbetare och poliser arbetar i samma byggnad och ska samverka uppstår det otydliga rollfördelningar. Detta har även de klienter som professionerna möter framfört som förvirrande (Garrett, 2004, s. 87). Därmed finns det även en risk med att samverka och arbeta allt för nära inpå den andra professionen. Ens roll som antingen poliser eller socialsekreterare flyter samman och man tappar sin yrkesidentitet (Garrett, 2004, s. 89).

Vidare påpekar socialsekreterare och poliser att sekretessen är ett stort hinder för både samverkan och informationsutbyte. Att skapa arbetsrelationer mellan poliser och socialsekreterare är en framgångsfaktor för att samverkan och informationsutbyte ska fungera, men detta begränsas av sekretessen eftersom man inte kan prata fritt om sitt arbete med den andra professionen (Peaslee, 2009, s. 120). Garrett (2004, s. 92) menar även på att om förtroende brister mellan samverkansparterna, byggs inga relationer och det kan också påverka samarbetsprocessen negativt. Peaslee (2009, s. 122) framför också att poliser ofta kan vara konservativa och inte särskilt öppna mot förändringar vilket är ett hinder för samverkan. Andra myndigheter samt samhället i stort har en förförståelse för samverkan och en viss motvilja att arbeta tillsammans, dock ser Peaslee en lösning genom relationer.

En polis uttrycker att informationsutbytet brister eftersom man ser en skildring i varandras utbildning och att man inte förstår varandra. Poliserna upplevde även att socialsekreterare och poliser inte är insatta i varandras yrkesroller och ändå ska de samverka vilket blir ett hinder. Är de olika organisationerna mer insatta i varandra problem och pressade situationer hade samverkan och informationsutbytet fungerat bättre. Eftersom socialsekreterare och poliser har olika utbildning kring hur man ska bemöta barn kan det även skapa olika synsätt kring hur man ska arbeta och samverka kring barnen (Garrett, 2004, s. 85–86).

2.3 Sammanfattning tidigare forskning

För att sammanfatta den tidigare forskningen är framgångsfaktorer för samverkan och informationsutbyte en god dialog, förståelse av egna och andra myndigheters förutsättningar, tydliga roller och gemensamma mål (Kostela, 2020, s. 651). Organisationsstruktur, beteenden mellan de olika professionerna, praktiska förändringar (Peaslee, 2009, s. 122). Ömsesidiga vinster av samverkan, upprätthålla tydliga spelregler, att bygga förtroende, tydligt ledarskap, tydliga syften och fördelar med samverkan (Ansell & Gash, 2007, s. 554). Resursplanering, alla organisationer planerar sin verksamhet utefter samverkan (Kostela 2020, s. 652).

Hinder för samverkan är att det finns olika viljor och en maktobalans (Kostela, 2020, s. 654). När socialsekreterare och poliser sitter i samma byggnad kan otydliga rollfördelningar uppstå (Garrett, 2004, s. 87). Låga förväntningar, brist på tid och energi (Ansell & Gash, 2007, s. 552), brist på samordning och koordination, arbetstempot för de olika organisationerna (Garrett, 2004, s. 81), att inte vara öppen för förändring (Peaslee, 2009, s. 122), dåliga relationer mellan professionerna och därmed brist på förtroende (Garrett 2004, s. 92), brist på förståelse för varandras yrken och olika utbildningar (Garrett, 2004, s. 85-86) samt sekretessen som hindrar informationsutbyte och samverkan (Peaslee, 2009, s. 120).

3. Teori

Nedan presenteras de teoretiska perspektiv som ligger till grund för att bättre förstå studiens resultat och diskussion, det vill säga framgångsfaktorer och hinder för informationsutbyte och samverkan. Teorin som vi valt att utgå ifrån är systeminriktad praktik.

3.1 Systemteori.

Systeminriktad praktik innebär att man ser den enskilde i sin helhet. Utifrån denna teori är det viktigt att fokusera på sambanden mellan den enskilde, familjer och grupper, deras tillgängliga resurser samt omgivning (Payne, 2015, s. 240–246). Systemteorin menar att alla familjemedlemmar påverkas och påverkar varandra. Det är därför en viktig förmåga att kunna analysera relationen mellan olika individer i en grupp (Payne, 2015, s. 250). Man utgår från hela individen och dennes omgivningsfaktorer på olika nivåer (Payne, 2015, s. 240–246). Systemen i systeminriktad praktik är kopplade med varandra där makrosystemet ingår i mesosystem som i sin tur ingår i mikrosystemet. Praktiken fokuserar på att de resurser som varje makro, meso och mikrosystem är i behov av ska kunna kopplas ihop för att fungera på ett bra sätt. Syftet med studien är att undersöka samverkan mellan polis och socialsekreterare på barn och familj och för att förstå hur denna samverkan påverkas av individen, lagstiftning och myndigheterna är systeminriktad praktik en bra utgångspunkt. De olika systemen är föränderliga och de olika systemen kan ändras och inkludera och exkludera delar under arbetets gång. Bara för att ett system, exempelvis mikrosystemet, förändras behöver inte de betyda att det andra systemet förändras och tvärtom (Payne, 2015, s. 244). Payne (2015, s. 240) menar att en grund i systeminriktad praktik handlar om att skapa, utveckla och bevara insatser för sociala nätverk.

Systemteorin är viktig inom socialt arbete eftersom den fokuserar på olika delar i en människas liv, både psykologiska funktioner och sociala faktorer och därmed skapas en balans mellan två viktiga områden. Socialarbetare arbetar med individer och hela deras sammanhang (Payne, 2015, s. 241). Payne (2015, s. 242) utgår från systemteorin för att förklara några konsekvenser för socialt arbete, till exempel den energin som skapas när ingripande i en stabil grupp kan skapa nya beteenden och möjlighet till förändring. Till exempel kan en socialarbetare eller poliser bryta in i en stabil familj och påverka den till en förändring, detta synsätt är viktigt i ett gruppinriktat arbetssätt. Detta kan vara bra att använda

för att förstå komplexiteten i att samverka på en gruppnivå där flera parter är involverade.

Mer generella systemidéer menar på att man borde fundera över vad man ska förändra, är det individen, omständigheter kring individen eller båda, och applicera på den verkliga situationen. Vidare bör man fråga sig om individen vill göra en total förändring och om det är möjligt. Då måste individen inse att det inte kommer att vara lätt och att personen kommer med största sannolikhet behöva hjälp med att acceptera och leva i den nya livsstilen. En ytterligare del handlar om att individer ofta anpassar sig till sin situation och de förväntningar som ligger på dem, dock måste man ha i åtanke att de kan finnas en bättre livsstil än de som de lever i, i nuet. Därför är det viktigt att de hjälpande organisationerna anpassar sig efter individen, dennes önskemål och dennes omgivning och inte hjälpa individen på ett spår som professionen tycker är rätt (Payne, 2015, s. 242).

För att få en bättre förståelse för komplexiteten med samverkan är systemteoretiska perspektiv användbara eftersom den inkluderar flera olika faktorer som skapar en förståelse för att samverka med varandra på olika plan i de system som man arbetar inom som socialarbetare (Payne, 2015, s. 242).

Payne (2015, s. 242–243) lyfter att systemteorin har ett samband i form av att går man in med en insats kan de förändra hela situationen för den enskilde men de kan också leda till att det inte blir några förändringar eftersom personen anpassar sig efter insatsen och därmed fortsätter i samma bana. Å andra sidan kan en insats mot en individ i systemet leda till en positiv spridningseffekt för hela systemet. Det är svårt att i förväg säga vad en insats kommer att leda till. Något som är problematiskt med systemteori är att det kan vara svårt att veta vilket system man ska fokusera på eftersom det kan vara oklart i vilket system problemet grundar sig. Det är även viktigt att den som arbetar med klienten är överens med denne om i vilket system de ska jobba i och varför så att det inte är arbetarens preferenser och egna tyckande som styr arbetet (Payne, 2015, s. 245).

3.2 Teorins relevans för uppsatsen

Denna teori kommer att vara relevant eftersom det är flera faktorer som påverkas av att en person har ett missbruk. På en mikronivå påverkas exempelvis den enskilde och familjen. På mesonivå påverkas bland annat arbetet. Den som har ett missbruk påverkas av utomstående

faktorer under sitt missbruk, exempelvis lagstiftning, rättsväsendet och samhället som ligger på makronivå. Man kan även tänka att personen med missbruk och dennes familj ligger på mikronivå, socialtjänst och polis på mesonivå och lagstiftning på makronivå. Utifrån dessa nivåer är det lättare att förstå individen, och hur socialtjänst och polis bör samverka mellan varandra och individen för att få det bästa utfallet. Detta eftersom man får en helhetssyn på individen och kan förstå den från flera perspektiv utifrån dessa system samt hur dessa system hänger ihop.

Vi anser att det är viktigt att ha en helhetssyn för att kunna förstå samverkan och dennes påverkan på organisationen och utfallet för den enskilde. En samverkan skapar en förändring i alla de tre systemen, mikro, meso, makro, och för att en samverkan ska bli bra behöver man förstå att dessa system sitter ihop och man måste ha ett helhetsperspektiv. Individen på mikronivå påverkas av socialtjänsten och polisen som ligger på mesonivå som i sin tur styrs av lagstiftning och riktlinjer som ligger på makronivå, exempelvis socialtjänstlagen, förvaltningslagen och brottsbalken.

4. Metod

Nedan presenteras studiens tillvägagångssätt och val av metod. De områden som tas upp är metodval och forskningsdesign, datainsamlingsmetod och procedur, population och urval, databearbetning och analys, tillförlitlighet och äkthet och metoddiskussion.

4.1 Metodval och forsknings- och vinjettdesign

Vi har valt att göra en kvalitativ vinjettstudie med intervjuer. Vi har valt denna design då vi vill få djupare förståelse och undersöka hur samverkan och informationsutbyte mellan socialsekreterare inom barn och familj och poliser fungerar. Bryman (2018, s. 198–199) menar att kvantitativ forskning lägger fokus på att analysera siffror och samla in kvantifierbara data. Kvalitativ forskning fokuserar snarare på att förstå och tolka respondenternas ord och beteende (Bryman, 2018, s. 454). Vi har valt att utföra studien utifrån en kvalitativ strategi då en kvalitativ forskningsmetod är mer lämplig att använda utifrån studiens syfte och frågeställningar eftersom vi vill ta reda på socialsekreterare och polisers upplevelser kring informationsutbyte och samverkan. Bryman (2018, s. 563) menar att fokuset i kvalitativa intervjuer ska vara på hur respondenterna tolkar frågorna samt vad de upplever som viktigt gällande mönster, beteenden, förklaringar och förståelse av händelser. Vinjettfrågor används för att ställa specifika frågor till respondenterna gällande ett visst scenario eller fall (Bryman, 2018, s. 571). Vi valde att inleda intervjuerna med några vinjettfrågor för att det skulle bli tydligt och konkret vilket scenario och tema studien handlar om.

4.2 Datainsamlingsmetod och procedur

Vi använde oss av semistrukturerade intervjuer i en kvalitativ forskningsmetod. Bryman (2018, s. 563) menar att semistrukturerade intervjuer innebär att man har en grund av frågor som man får kasta om, man får även ställa följdfrågor. Inom kvalitativ forskning ger semistrukturerade intervjuer en större frihet för respondenterna att besvara frågorna utifrån deras erfarenheter. En semistrukturerad intervjuguide är en intervjuguide där man kan ha teman som bör beröras under samtalet. Intervjuguiden ska innehålla frågor eller teman som kan besvara eller hjälpa att svara på undersökningens syfte och frågeställningar. Intervjupersonen kan fritt ställa följdfrågor och om man bestämt frågor sedan innan måste

dessa inte komma i samma ordning till alla respondenter (Bryman, 2018, s. 563, 565–566). Det kan skapa en trygghet och öppet klimat hos respondenterna då vi anpassade intervjun efter hur de svarade på frågorna eftersom frågorna inte behövde följa en viss ordning, se bilaga 1. En semistrukturerad intervjuguide är mest lämplig för vår studie eftersom Bryman (2018, s. 563, 565–566) menar att en intervjuguide ger intervjupersonerna möjlighet att ställa följdfrågor som inte finns med för att få bredare svar under intervjun. I studien har frågor gällande samverkan mellan dessa myndigheter, hur varje enhet arbetar med missbruksproblematik samt hur de ställer sig till samverkan och vilka hinder och framgångsfaktorer de ser. Vi hade även specifika frågor kring hur de hade arbetat utefter vinjetten.

Enligt Bryman (2018, s. 571) används vinjettfrågor för att kunna ställa specifika frågor till respondenterna. I kvalitativ forskning kan vinjettfrågor användas för att respondenterna ska kunna beskriva hur de går till väga i specifika situationer samt vad de har för åsikt kring den. Eftersom vi valde att inleda intervjuerna med några vinjettfrågor blev det tydligt och konkret vilket scenario och tema studien handlar om. Vinjettfrågorna var kopplade till ett scenario kring en förälder som hade drogproblematik där barnen var involverade, se bilaga 2. Vi ville då veta hur respondenterna arbetade kring dessa typer av ärenden och hur samverkan och informationsutbytet såg ut mellan socialsekreterare och poliser.

Vi bokade in en träff med en yrkesverksam åt gången och vi utförde intervjun vid ett tillfälle med varje person. Intervjuerna pågick i cirka 40 minuter och båda författarna till studien var med under varje intervju. Den ena höll i intervjuerna och ställde frågorna medan den andra fanns med för att observera respondenten och intervjun i helhet för möjlighet till förändring inför kommande intervjuer. Dessutom för att kunna ställa följdfrågor om behovet skulle uppstå.

4.3 Population och urval

Målpopulationen är alla socialsekreterare inom barn och familj och poliser. Studiepopulationen avgränsades till fyra socialsekreterare inom barn och familj och fyra poliser. De socialsekreterare som inkluderades var de som för tillfället arbetade som socialsekreterare på barn och familj. De poliser som inkluderades var de som hade erfarenhet

av att arbeta som uttryckande polis. Sammantaget var det sex kvinnliga respondenter och två manliga i åldrarna 30-59 år.

För att få tag på respondenter började vi med att höra av oss till en socialsekreterare som vi kände för att se om denne kunde ställa upp på en intervju samt om personen visste någon mer som ville delta. Personen vi kände ställde upp och hjälpte oss att rekrytera en till socialsekreterare. Detta kan liknas vid ett snöbollsurval. Bryman (2018, s. 245) skriver att i ett snöbollsurval tar man först kontakt med en person som intervjuas och tar sedan hjälp av den för att komma i kontakt med andra respondenter. Det här är även en form av bekvämlighetsurval. Det fortsatta urvalet utfördes på liknande sätt när poliser rekryterades till studien. Genom kontakter fick vi information om personer som skulle kunna vara aktuella att intervjuas. Vi hörde av oss till dessa. Totalt sett intervjuades fyra socialsekreterare och fyra poliser.

4.4 Databearbetning och analys

Intervjuerna spelades in med hjälp av en diktafon. Enligt Bryman (2018, s. 577–578) är det bra att spela in sina intervjuer då man som kvalitativ forskare är intresserad av hur saker sägs och vad som sägs av respondenterna. Efter intervjuerna transkriberade vi materialet. Bryman (2018, s. 579) uppger att transkribering är väldigt tidskrävande. Man får räkna med att en timmes intervju tar ca 5–6 timmar att transkribera. Därför valde vi att dela på de åtta intervjuerna och transkriberade hälften var. Vidare säger Bryman (2018, s. 580–581) att det finns risker med transkribering. Man kan bli trött på lyssnandet, man kan höra fel, man kan slarva med skrivandet. Det är av största vikt att transkriberingen blir så lik som möjligt av vad respondenten faktiskt har sagt under intervjun. Om man inte skulle höra vad respondenten har svaret ska man skriva att man inte hört och inte chansa. Vi påbörjade varje transkribering så snart som möjligt efter intervjun dels för att det är tidseffektivt, dels för att inte samla på sig mycket material och sitta flera dagar i sträck med enbart transkribering. Vi gjorde även på det viset för att det ska vara en hög kvalitet på transkriberingen samt att försöka undvika de risker som Bryman beskriver i den mån vi kan. Bryman (2018, s. 580) beskriver även att det är viktigt att planera sin transkribering och sätta en tidsplan så man verkligen har tiden för transkriberingen.

Vi utförde därefter en tematisk analys. En tematisk analys innebär att efter intervjuerna går man igenom texten noggrant flera gånger för att sedan plocka ut relevanta teman som kan kopplas till forskningsfrågorna. Utav dessa teman kan man sedan plocka ut subteman som kan ha viktig betydelse för studien (Bryman, 2018, s. 707). Maguire och Delahunt (2017, s. 3354–3355) referera till Braun och Clarkes (2006) ramverk med sex olika steg för att utföra en tematisk analys. Steg 1 handlar om att göra sig bekant med det insamlade datamaterialet, läsa den flera gånger och ta anteckningar. Vi bekantade oss först med materialet under transkriberingen, sedan skrev vi ut materialet och läste igenom intervjumaterialet igen för att ha en bra uppfattning om innehållet.

Enligt Maguire och Delahunt (2017, s. 3355) är steg 2 att generera initiala koder. Utgångspunkten är att organisera materialet på ett systematiskt och meningsfullt sätt. Kodningen handlar om att plocka ut små bitar som har relevant mening från den stora mängden data. Inför kodning reflekterade vi över att en stor majoritet av våra respondenter pratat om sekretessen, då det var relevant för vår forskningsfråga tänkte vi det skulle bli en viktig del. Vi gjorde kodningen för hand med hjälp av överstryckningspennor i olika färger på utskrivna papperskopior. Vi kodade första intervjun tillsammans för att ta fram relevanta koder. Vi diskuterade dem och kodade sedan varsina intervjuer. Vi kodade allt material, det som inte var relevant för studien kodade vi som “inte användbart”. När vi kodade färdigt materialet hade nya koder uppstått som vi inte fanns med på den första intervjun därför jämförde och diskuterade vi våra koder och modifierade dem för att sedan gå igenom materialet igen.

Maguire & Delahunt (2017, s. 3356) skriver att steg 3 handlar om att söka efter teman. Ett tema är något som är intressant eller viktigt för datan och/eller forskningsfrågorna. Koderna ska kunna passa in under teman och ett tema kännetecknas av sin betydelse. Vi skrev upp våra koder på papperslappar, därefter försökte vi para ihop dem i gemensamma grupper för att skapa breda teman som kunde kopplas till forskningsfrågan.

Maguire & Delahunt (2017, s. 3358) beskriver steg 4 som en fas där man granskar, modifierar och utvecklar de befintliga teman som bestämdes i steg 3. Är teman meningsfulla och användbara, överlappar något tema varandra, finns det underteman inom teman och om teman fungerar som en helhet. Vi diskuterade sinsemellan och gjorde en hel del ändringar då vi insåg att subtemat sekretess överlappade under två olika teman. Vi ändrade namnen på

teman för att de skulle bli mer förståeliga och rimliga. Tillexempel ändrade vi temat organisation till organisatoriska policies och förutsättningar.

Steg 5 handlar enligt Maguire & Delahunt (2017, s. 33511) om att definiera teman. Syftet är att ta reda på vad temat handlar om, ifall det finns underteman, ifall teman och underteman förknippas och förankras med varandra. Vi satt tillsammans och såg över våra teman och subteman och diskuterade deras betydelse samt om de hängde ihop. Vi kom fram till att vi kunde se den röda tråden och vi diskuterade även med vår handledare för att få en annan parts syn på vår analys.

Till sist handlar steg 6 enligt Maguire & Delahunt (2017, s. 33512) om uppskrivning, det vill säga att formulera teman och subteman i en form av rapport, resultat eller liknande. Vi skrev våra teman och subteman i ett resultat där vi varvade beskrivande text med citat från våra intervjuer.

4.5 Tillförlitlighet och äkthet

Två grundläggande kriterier för att bedöma en kvalitativ undersökning är tillförlitlighet och äkthet. Tillförlitlighet består av fyra olika delar. Den första är trovärdighet, vilket framkommer när flera olika berättelser kring den sociala verkligheten framkommer blir det i slutändan forskarens tolkning som bestämmer om hur trovärdigt det är för andra människor. Att skapa en trovärdighet i resultatet handlar dels om att följa de regler som finns kring forskning, men även att resultatet presenteras för deltagarna i studien så de kan bekräfta om forskaren har tolkat den sociala situationen rätt (Bryman, 2018, s. 467). Trovärdigheten i studien har uppnåtts genom att vi båda var med på alla intervjuer då har vi fått en bättre bild av respondenternas uppfattning samt diskutera så vi båda har samma uppfattning av respondenternas svar. Däremot har vi inte bekräftat detta genom att presentera resultatet för respondenterna. Det kan göra att vi inte med hel säkerhet vet om vi tolkat deras intervjuvar som de menade. Konsekvenserna av detta kan bli att studiens resultat inte speglar respondenternas upplevelser.

Det andra delkriterier för tillförlitlighet är överförbarhet. Kvalitativa studier görs ofta mot en liten grupp eller några individer som har vissa specifika egenskaper, det handlar framför allt om djupet. Det är därför viktigt att kvalitativa forskare beskriver "thick descriptions" det vill

säga täta eller fylliga beskrivningar för att det ska gå att bedöma hur överförbar studien är till en annan miljö (Bryman, 2018, s. 467–468). I studien gjordes valet att intervjua totalt åtta respondenter för att uppnå ett djupare material. Dock kan inte åtta respondenter vara tillräckligt för att överföras till en annan miljö men på grund av tidsbrist fanns inte möjligheten att ha fler respondenter.

Den tredje delen kallas pålitlighet. Den delen är viktig för att säkerställa att alla delar i forskningsprocessen redogörs på ett fullständigt och tillgängligt sätt. Det gäller bland annat forskningsfrågor, valet av undersökningsspersoner, fältanteckningar, intervjuutskrifter, beslut gällande analysen av datamaterialet. På så sätt kan sedan andra personer utanför studien, granska och bedöma kvalitén på de procedurer som valts och hur de har applicerats på studien (Bryman, 2018, s. 467–468). Vi har lagt mycket tid på att beskriva processen och utförligt förklara så att utomstående ska förstå hur vi har gått tillväga. Däremot skrivs inte metodavsnittet direkt efter datainsamlings utfördes och därmed kan vissa detaljer i processen missats.

Det fjärde och sista delkriteriet kallas möjlighet att styrka och konfirmera. Här ligger fokuset på forskaren, eftersom det i samhällslig forskning inte går att uppnå totalt objektivitet måste forskaren ha agerat i god tro. Det ska inte vara möjligt att tolka något av forskarens egna åsikter, personliga värderingar eller teoretiska utföranden i studien (Bryman, 2018, s. 470). I studien har intervjuguide utformats med öppna frågor utan värderingar och resultatet har presenterats objektivt. Dock finns alltid ens åsikter och förutfattade meningar inom en och kan påverka utan att man är medveten om det. Däremot har vi hjälpts åt att påminna varandra att inte tycka och tänka själva.

Det andra grundläggande kriteriet är äkthet, där det finns ett antal kriterier som behöver uppnås. Dessa kriterier är

- Ger studien en rättvis bild av respondenternas åsikter och uppfattningar som presenterats.
- Ontologisk autenticitet, vilket uppnås om respondenterna kan få en bättre förståelse av deras livssituation och miljön omkring dem med hjälp av undersökningen.
- Pedagogisk autenticitet, uppnås om undersökningen påverkar respondenterna till att förstå hur andra personer som inte blivit intervjuade i den specifika sociala miljön upplever det.

- Katalytisk autencitet och uppnås om undersökningen gjort att de som medverkat i studien kan påverka sin egen situation.
- Taktisk autencitet handlar om deltagarna har fått en bättre chans att kunna vidta möjliga åtgärder som krävs utifrån deras medverkan i undersökningen (Bryman, 2018, s. 470).

För att studien ska uppnå äkthet har vi i enlighet med det första kriteriet alltid utfört intervjuerna tillsammans för att kunna diskutera uppfattningar och tolkningar med varandra. Det är för att kunna säkerställa ett rättvist resultat av verkligheten. Vi hade dock kunnat skicka ut studien till respondenterna och få det bekräftat, detta fanns det dock inte tid för. I andra, tredje, fjärde och femte kriteriet uppnås äkthet genom hur respondenterna blivit påverkade av studien, hur andra utanför studien kan förstås och tolkas samt hur respondenterna själva kan utvecklas. Vi tror att studien har bidragit med nya tankebanor hos respondenterna då flera berättade det under intervjuerna. En del nämnde att det var ett intressant och utforskat område som är viktigt att forska mer kring. Hur respondenterna efter intervjuerna har tänkt vet vi ingenting om och kan inte uttala oss kring. Vår förhoppning är dock att våra frågor bidragit och påverkat positivt i någon mån för att det eventuellt ska kunna ske en förändring i framtiden. Eventuellt kan respondenterna tagit med detta och diskuterat med sina arbetsgrupper, både sådant som redan fungerar och vad som kan bli bättre. Vi hoppas även att när det färdiga resultatet delas kan en annan syn på samverkan och dess hinder och framgångsfaktorer samt synen på den andra professionen.

4.6 Metoddiskussion

På de orter vi har intervjuat arbetar missbrukshandläggare och barn- och familjehandläggare i olika grupper. Utifrån tidsaspekten bedömde vi att det inte var möjligt att genomföra intervjuer med både vuxenhandläggare och barn och familjehandläggare. I föreliggande uppsats valdes därför socialsekreterare inom barn och familj ut, eftersom vi hade en kontakt på barn och familj som kunde ställa upp på en intervju. En nackdel med detta urval är att vi inte får med vuxenhandläggarnas perspektiv på en sådan här situation. En nackdel med att inkludera vuxenhandläggare kunde blivit att resultatet hade blivit för spretigt och att det inte blivit tillräckligt djupt för att kunna dra några slutsatser kring. Detta på grund av att vi inte hade tiden att inkludera så många respondenter. Hade vi å andra sidan haft mer tid hade det varit en fördel att inkludera denna yrkesgrupp eftersom det hade gett en djupare förståelse.

Utifrån vår förförståelse tänkte vi att det eventuellt skulle kunna vara svårt för respondenterna att besvara frågor kring informationsutbyte och samverkan. Vi skapade därför en vinjett.

Fördelar med vinjettstudier är enligt Bryman (2018, s. 571) att man kan ställa specifika frågor kring ett specifikt ämne. Det kan hjälpa respondenterna att svara kring vad det tänker samt hur dem beter sig i en bestämd situation. Vinjetten kan göra det enklare för respondenter att svara på frågorna och det kan även underlätta för forskarens möjligheter att tolka och förstå respondenterna. Kullberg & Brunnberg (2007, s. 189) menar däremot att det kan vara svårt för en respondent att sätta sig in i scenariot och kunna relatera till hur den skulle agera i verkligheten utifrån den abstrakta situationen i vinjettstudien.

Vi anser att snöbollsurval är den urvalsprocess som gynnar vår studie bäst. Bryman (2018, s. 504) menar att det oftast är svårt att få tag på lämpliga respondenter till sin studie, därför är ett snöbollsurval en bra strategi för att hitta relevanta intervjupersoner. Eftersom det innan studien enbart fanns en kontakt inom vårt specifika område kunde vi med hjälp av snöbollsurvalet få tag på fler lämpliga intervjupersoner inom studiens område. Bryman (2018, s. 504) menar att genom ett snöbollsurval kan man utnyttja och hitta kopplingar mellan individer i ett nätverk. Det är enklare att en person ställer upp på intervju om en person man känner, en kollega frågar än om en okänd forskningsperson gör det. En nackdel med snöbollsurval är enligt Ahrne et al (2015, s. 63) att intervjupersonerna troligtvis har kontakt med varandra och kan ha liknande åsikter och gemensamma erfarenheter. Risken kan bli att datamaterialet inte blir tillräckligt omfattande. För att minimera denna risk gjordes intervjuerna med respondenter från flera olika kommuner och arbetsplatser.

Med denna urvalsstrategi kommer vi inte kunna generalisera våra resultat till målpopulationen. Dock uppger Bryman (2018, s. 484–485) att kvalitativ data från intervjuer inte är generaliserbara oavsett hur det utförs. Dock ska en kvalitativ intervjustudie snarare syfta till att generaliseras till teorier. En kvalitativ studie ska inte syfta till statistiska kriterier. Därför är ett urval på åtta respondenter tillräckligt för att ge oss den information vi behöver för att kunna besvara våra frågeställningar.

För att kunna göra en fullständig analys av intervjun och kunna följa upp viktiga synpunkter är det bra med en inspelning. Viktiga detaljer kan få förlorade om man som forskningsperson ska ta egna anteckningar under intervjuens gång. Dock kan intervjupersonen känna en viss oro och bli mer medveten om vad den ska säga när den vet att den spelas in (Bryman, 2018, s.

577–578). Vi försökte undvika denna nackdel med inspelningen genom att gå igenom samtycket innan och fråga om det var okej att vi spelade in intervjun, se bilaga 3. Vi informerade också om att respondenterna är anonyma och att det inspelade materialet kommer att raderas direkt efter transkribering och därefter kommer materialet inte kunna kopplas till respondenten.

Vidare var vi två intervjupersoner under intervjuens gång, den ena utförde intervjun och den andra var med och observerade och ställde följdfrågor. Dock var detta inget som framgick i informationsbrevet vilket var en miss av författarna. Respondenten hade visserligen tid innan intervjun att berätta om den kände visst obehag eller inte längre ville delta i studien.

En tematisk analys passar studiens syfte och frågeställningar främst eftersom Bryman (2018, s. 708) menar att i en tematisk analys är det viktigt att teman är kopplade till forskningsfrågorna och till tidigare forskning som hänger ihop med studiens fokus. För att kunna tolka respondenternas svar är det bra att vi utifrån databearbetningsmetoden kan analysera svaren och plocka ut relevant information för att sedan skapa teman och subteman som kan besvara våra frågeställningar.

5. Etik

Vi har i enlighet med Högskolan Dalarnas blankett för etisk egengranskning, se bilaga 4, övervägt om studien behöver genomgå en etikprövning eller inte. Frivilligheten i studien bör inte ifrågasättas då vi lämnat ut en samtyckesblankett, studien innebär inte någon form av fysiskt ingrepp på forskningspersonerna, undersökningen kommer inte heller påverka forskningspersonerna psykiskt eller fysiskt, vi kommer inte använda biologiska material eller behandla känsliga personuppgifter eller olika typer av personuppgifter som till exempel lagöverträdelse. Dock kommer vi att behandla andra typer av personuppgifter som kan kopplas till en levande person, som i detta fall är deras inspelade röst på en diktafon. Dock har de framkommit i samtyckesblanketten att detta kommer att ske och samtliga respondenter har godkänt det. Därmed behövs ingen etisk granskning göras. Utöver blanketten om etisk egengranskning har Vetenskapsrådets fyra etiska principer varit centrala. De etiska principerna är samtyckeskravet, informationskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet.

Informationskravet innebär att forskningsledaren kommer att informera deltagarna i studien om deras uppgift i projektet och vilka premisser som gäller för deras deltagande. Det är viktigt att förklara för respondenten att deltagandet är frivilligt och att dennes rättigheter om att avbryta sin medverkan när den vill utan vidare förklaring. Informationen som ges innan respondenten deltar i studien ska innehålla forskares namn och institution anknytning. Syftet med undersökningen samt en beskrivning av hur studien ska genomföras i stora drag ska anges. Finns det eventuella risker för skada eller obehag ska de förmedlas innan respondenten deltar i studien (Vetenskapsrådet, 2002, s. 7). För att uppnå informationskravet kommer vi inför intervjuerna bifoga ett informationsbrev där information kommer ges gällande studien samt respondentens rättigheter gällande frivillighet att delta, hur vi kommer att lagra personuppgifter, vad vi förväntar oss av respondenten och hur vi kommer arbeta med data.

Samtyckeskravet innefattar att forskaren ska inhämta samtycke från alla deltagare, är de under 15 år och undersökningen är av etiskt känslig karaktär bör samtycke från vårdnadshavare inhämtas. Respondenterna i en undersökning ska självständigt bestämma hur länge, om och på vilka villkor de ska delta (Vetenskapsrådet, 2002, s. 9–10). För att uppnå samtyckeskravet kommer vi innan alla intervjuer dela ut en samtyckesblankett till respondenterna. Vid intervjutillfället måste respondenterna skriva under på att de samtycker

till att delta i studien, att information om dem behandlas som beskrivits och hur länge data kommer att sparas. Om de inte skriver på samtyckesblanketten får de inte delta i studien.

Konfidentialitetskravet handlar om att personuppgifter ska lagras på ett sätt så att obehöriga kan få tillgång till det och kunna identifiera deltagarnas identitet (Vetenskapsrådet, 2002, s. 12–13). Konfidentialitetskravet kommer att uppnås då vi spelar in ljudet under intervjuerna med diktafon som ej är kopplad till nätet och är därför inte spårbar. Vi kommer även förvara diktafon samt allt material på säkra platser där obehöriga ej kan komma åt. Under transkribering kommer inte någon deltagares identitet skrivas över som data.

Nyttjandekravets fokus är att det insamlade materialet endast får användas för forskningsändamål. Uppgifter får inte lånas ut för andra icke-vetenskapliga syften eller kommersiellt bruk, inte heller för användning för beslut eller åtgärder som direkt påverkar den enskilde (Vetenskapsrådet, 2002, s. 14). Nyttjandekravet kommer uppnås genom att vi inte kommer ge materialet till utomstående, de kommer enbart användas till vår studie och syftet med studien.

6. Resultat

Nedan presenteras studiens resultat där teman och subteman tagits fram från intervjumaterialet. Vi har identifierat två teman: Organisatoriska policies och förutsättningar samt personalens relationer. Dessa två teman har sammanlagt fem subteman, dessa kan avläsas i tabell 1.

Tema	Subtema
Organisatoriska policies och förutsättningar	Arbetsätt och arbetsuppgifter
	Lagstiftning och sekretess
Personalens relationer	Vikten av förtroende
	Önskan om att jobba närmare
	Att vara nöjd med nuet

6.1 Organisatoriska policys och förutsättningar

I detta tema kommer hinder och framgångsfaktorer för samverkan och informationsutbyte utifrån organisationernas uppbyggnad samt förutsättningar presenteras. Flera respondenter tog upp flera hinder och framgångsfaktorer för samverkan och informationsutbytet som låg på en organisatorisk nivå.

6.1.1 Arbetsätt och arbetsuppgifter

De flesta respondenter nämner att socialtjänsten och polisen har olika mål och arbetar åt olika håll. Socialtjänsten arbetar med sociala insatser och polisen ska arbeta brottsförebyggande och för brottsliga handlingar. Det dom dock har gemensamt är att de båda är en myndighet som har en form av makt över individerna.

Socialtjänstens fokus är ju liksom hur de blir för barnen, vi går ju in och liksom fokuserar på de här barnen, föräldrar som kan ta hand om dom, hur är de med grundläggande omsorg oså, vi fortsätter ju mer på det spåret. Polisen fortsätter ju mer, sker

de brottsliga saker, är de här en person som drogat och langat knark och håller på med inbrott och så. (...) Vi utreder åt olika håll och de tycker jag funkar, de är inget konstigt, dom utreder ju brott och vi utreder ju hur barnen har de. (Respondent 8, socialsekreterare).

Detta ser fler respondenter som ett hinder till samverkan, man ser inte behovet av samverkan när det gäller föräldrar som har ett drogproblem, eftersom socialtjänsten på barn och familj arbetar för barnet och polisen utreder om det uppstått något brott. Polisen gör en orosanmälan, som ses som ett informationsutbyte till socialtjänsten. De tar en kontakt med socialtjänst eller socialjour, lämnar den information som finns och lämnar sedan ärendet till socialtjänsten. Flera respondenter uppger att detta fungerar bra och de respondenter som kommer från socialtjänsten berättar att de inte ser några problem med informationsutbytet när det gäller orosanmälningar. En respondent uppger att det ibland kan vara knapphändig information på orosanmälningar men att det då bara är att ringa och be om mer information.

Flera respondenter nämner även att ett hinder för samverkan och informationsutbyte är okunskapen kring varandras arbetsuppgifter samt att socialtjänst och polis får in olika information kring föräldrarna. En polis uppger att han läst utredningar gällande en familj där pappan framställts som en lugn och snäll pappa, samtidigt som polisen var med i uttryckandet och vet att denna pappa är våldsam. De olika professionernas arbetssätt leder till att de får olika uppfattning kring personerna de jobbar med, även om de jobbar med samma person. En polis önskar att professionerna skulle få en inblick i varandras arbetssituation och arbetsuppgifter för att lättare förstå varandra och för att bryta okunskapen mellan dem.

Båda professionerna arbetar för barnets bästa, vilket framkommer tydligt i alla intervjuer. Att båda arbetar för barnets bästa är en framgångsfaktor för informationsutbytet då de olika professionerna kan få en bättre helhetsbild och hjälpa barnet på bästa sätt. Alla poliser uppger att de aldrig skulle lämna ett barn i en farlig situation utan alltid tänker på barnets bästa. Antingen tas en kontakt med nätverket eller en kontakt med socialtjänsten så de kan göra det bästa för barnet. En polis uppger att han arbetar mer skyndsamt och att lägesbilden påverkas när det finns barn med och att barnen påverkar vilka beslut han tar.

6.1.2 Lagstiftning och sekretess

Ett nuvarande hinder för samverkan och informationsutbyte där en förälder har drogproblematik som alla respondenter har lyft är sekretessen. Det framkommer att det är många ärenden där båda parter sitter på information som den andra parten skulle ha nytta av men som inte kan delas på grund av sekretessen. Sekretessen beskrivs ofta skapa trevande informationsutbyten som inte alltid blir så bra. Det beskrivs också att sekretessen sätter käppar i hjulen för båda parter utredningar. Vidare framkommer från respondenterna att socialtjänsten har starkare sekretess mot polis än tvärtom. Polisen har en anmälningsskyldighet till socialtjänsten, vilket leder till att polisen får dela mer information, men får inte så mycket tillbaka. Dock är det andra regler när polisen har en förundersökning vilket leder till att de blir ännu striktare med vad de får dela och inte.

Secretessen beskrivs även värderas väldigt högt av båda parter. Ingen vill riskera att bryta sekretessen och att använda den generalklausul som finns för att bryta sekretess används sällan. Flera respondenter uppger att de vet att sekretessen finns av en anledning men när sekretessen begränsar för att arbeta för barnets bästa tycker flera respondenter att det blir fel och att sekretessen enbart ska finnas för välmening och inte men. Flera respondenter berättar att de förstår att sekretessen finns för att skydda den enskilde och familjen samt att socialsekreterare inte kan fatta beslut enbart på vad en polis har sagt eftersom det inte skulle bli objektivt. Dock ser respondenterna ändå en vinst i att sekretessen släpps lite på.

Men jag tror mig tala för många kollegor, och mig själv att det skapar en onödigt svårighet att vi inte kan tala öppet mellan varandra och jag förstår varför, så det är liksom ingen kritik mot socialtjänsten eftersom lagstiftningen är som den är just nu. (Respondent 3, polis).

Flera respondenter uttrycker en stark rädsla för att göra fel och bryta mot sekretesslagen eftersom det är straffbart. Många säger hellre för lite än för mycket eftersom det är svårt att veta vart gränsen går.

Dock finns det sätt att kringgå sekretessen, förutom generalklausulen, som några respondenter tar upp, vilket är att den enskilde samtycker till samverkan och informationsutbyte mellan poliser och socialsekreterare. Detta tar flera respondenter upp som en framgångsfaktor för att samverkan och informationsutbytet ska fungera bättre. En

respondent berättar att det inte är ovanligt att en förälder samtycker till att man delar information mellan socialtjänst och polis om man behöver byta information under en längre tid. Den beskriver det som att föräldern lättare ser en vinst i att dela informationen fritt mellan professionerna om ärendet pågår under en längre tid. Men när en förälder inte samtycker till informationsutbyte blir det ett hinder. Då blir informationsutbytet mer trevande.

Det finns en väg att gå med att begära samtycke men får vi nej till det ja men då... då kan vi inte samverka kring den individen för då får vi inte bryta sekretessen så det är klart att det försvårar. (Respondent 5, polis).

Sekretess är den största förändringen som önskas och som alla respondenter tryckt på. För att informationsutbytet och en eventuell samverkan ska fungera och vara genomförbart behöver sekretesslagen ändras eftersom det i dagsläget inte fungerar eftersom sekretessen sätter stopp.

Det kommer vara svårt att samverka om, när det finns en sekretess, stark sekretess hos dom myndigheter som ska samverka för att då faller ju samverkan om man inte kan bryta sekretessen, så de e faktiskt... ett litet bekymmer. (Respondent 5, polis.)

Flera respondenter önskar en samverkan och ett bra informationsutbyte, men ser inte hur detta skulle vara möjligt om man inte ändrade på sekretesslagen. En respondent uttrycker att många lagar, bland annat sekretesslagen, är gammal och förlegad och speglar inte vårt samhälle idag. Idag behöver professionerna arbeta ihop eftersom alla sitter på bra och olika kunskap, och det blir fel när en lag går emot detta. Flera respondenter pratar om att politiker håller på att se över lagen och de ser ljus på den förändringen. Flera uttrycker att det skulle vara en stor vinst i att kunna samverka och ha ett fritt informationsutbyte mellan professionerna. En socialsekreterare ger som exempel att ett större informationsutbyte med polisen hade kunnat leda till bättre skyddsplaceringar. Även att kunna planera bättre vart barnen är, vilka insatser som är lämpliga att gå in med, om är det akut och måste hanteras idag eller om det kan vänta. Dock påtalar några respondenter att de ser en viss problematik i att släppa på sekretessen.

Ibland blir man galen på sekretessen, men samtidigt kan jag se att det är jättestor problematiskt att inte följa den, för att man börjar utbyta information hit och dit och

skapa sig en egen uppfattning utan att involvera den enskilda. (Respondent 1, socialsekreterare.)

En annan menar att den enskilde kan undvika att berätta nödvändig information till både socialtjänsten och polisen för att den vet att information delas sinsemellan och att den enskilde tror att det skulle vara till nackdel för den. Dock pratar samma respondent om att bara för att man släpper på sekretessen betyder det inte att allt ska delas och spridas. Respondenten, som är polis, trycker på att polisen inte måste veta allt, men det skulle underlätta mycket för dem och deras arbete om de fick viss information som idag täcks av sekretess.

6.2 Personalens relationer

I detta tema kommer hinder och framgångsfaktorer för samverkan och informationsutbyte utifrån vikten av förtroende mellan professionerna, hur de ser på nutiden samt deras önskan om att arbeta närmare varandra att presenteras.

6.2.1 Vikten av förtroende

De flesta respondenter beskrev personalbrist som ett hinder för både samverkan och informationsutbyte. Personalbrist hos både polisen och socialtjänsten påverkar samverkan och informationsutbytet då båda parter kan känna en konstant otillräcklighet. Informanter framför att staten och kommunen måste bli en attraktiv arbetsplats så att de arbetande vill stanna. Flera informanter uppger att ett informationsutbyte och en samverkan blir lättare när man får en tillit till varandra, för att denna tillit ska skapas beskriver de att det måste upprätta en relation vilket kräver tid och att personen stannar på sin arbetsplats. Därför blir tilliten mellan professionerna både en framgångsfaktor, när tilliten finns, och ett hinder när tilliten brister. Eller att man inte hinner bygga en tillit eftersom man byter arbetsplats. Nedan beskriver en socialsekreterare att det är lättare att samarbeta när man känner varandra:

det är ju alltid lättare att samarbeta när man känner varann eller att man har jobbat ihop förut (...) då är det lättare så att ha personal som stannar på sin arbetsplats, både inom socialtjänsten och polisen, underlättar ju. Om de hela tiden byts ut folk blir det svårare ju, absolut. (Respondent 2, socialsekreterare)

Detta är ett återkommande påstående hos flera respondenter. Att ha en god kontakt är en framgångsfaktor för framför allt informationsutbyte. Att veta vem man pratar med skapar ett förtroende och att veta vem man kan vända sig till. Att ha kännedom om personen i den andra myndigheten skapar ett förtroende som gör att man eventuellt kan få reda på det man behöver veta, då den som ska dela informationen litar på att den hamnar i rätt händer. Detta tycker flera respondenter är viktigt och något de önskar mer av.

Båda myndigheterna arbetar för barnets bästa och respondenterna beskriver att om relationen mellan myndigheterna är bra och att de samarbetar bra och har en tillit till varandra leder det till att det blir det bästa för barnet. De påpekar även att personalomsättningen påverkar barnets bästa, är det låg omsättning och barnet får träffa samma poliser och/eller handläggare är även det de bästa för barnet.

Jamen en vilja att samarbeta, eh, och en tilltro till den andra gruppen, att man vet att jag gör mitt och polisen gör sitt, tillsammans blir det en helhet som blir bra för dom barn och familjer som vi träffar. (Respondent 2, socialsekreterare)

Det diskuteras även att det är viktigt att ha en tilltro till att den andra myndigheten gör sitt jobb för att helheten ska bli så bra som möjligt, både för arbetets gång och för barnets bästa. Denna tilltro förstärks genom att man har en relation och en tillit till varandra.

Något som några respondenter påtalade var ett hinder för samverkan och informationsutbyte är placeringen på de olika kontoren. Att socialkontoret och poliskontoret ligger på olika platser skapar en distans emellan dom och gör det inte lika självklart att arbeta tillsammans. De menar att det är lättare att dela information om man är nära till hands och har skapat en relation. Några nämnde att det kan vara en fördel att inte enbart ha den professionella relationen mellan poliser och socialsekreterare, utan man även får en personlig kontakt. Att man sitter i samma hus, har fikaraster ihop och deltar på gemensamma after works. En polis hade varit med om att socialtjänsten satt i polishuset och konstaterade att det hade fungerat bra och att det var en helt annan typ av samverkan och informationsutbyte då. Man gick över till socialsekreterarna och meddelade dels muntligt vad som hade hänt, dels skriftligt via orosanmälan. En socialsekreterare från en mindre kommun delade erfarenheten av att inte ha

en poliskår i närheten och inte ha en relation till polisen vilket personen såg som ett hinder för både informationsutbyte och samverkan.

6.2.2. Att vara nöjd med nuet

Många av socialsekreterarna upplever att kontakten och informationsutbytet med polisen i ett första skede när en orosanmälan inkommer fungerar bra. Under resterande del av utredningen upplever de flesta respondenterna, både poliser och socialsekreterare, att det inte behövs någon mer kontakt. Eftersom polis arbetar mot ett mål och socialtjänsten mot ett annat samt att de följer olika lagstiftning är det viktigt att ett informationsutbyte sker eftersom polisen kan ha information som socialtjänsten behöver för att skriva utredning I nuläget krävs dock ingen samverkan för att de olika målen ska uppnås och därmed upplever de flesta respondenter att de är nöjda med hur det fungerar idag. En socialsekreterare uttrycker att det inte är samverkan med polisen som brister och gör att barn faller mellan stolarna. Däremot uppger vissa respondenter att i vissa fall hade ett utökat informationsutbyte varit en framgångsfaktor för samverkan och att en vilja till samverkan finns eftersom det är bra om den fungerar. Däremot måste samverkan fylla ett syfte då det är tidskrävande eftersom både polis och socialtjänst har en väldigt hög arbetsbelastning.

Många beskriver att samverkan måste organiseras och planeras gemensamt för att vara genomförbar och leda till en lyckad samverkan. Därför krävs det att båda organisationerna har ett gemensamt mål och vilja till att samverka. I nuläget uppger många respondenter att de inte vet hur och vad man skulle kunna göra annorlunda för att samverkan och informationsutbytet ska bli bättre när det handlar om en förälder med drogproblematik.

Alltså nä, just i sådana här fall så vet jag inte om de kunnat sett ut på något annat sätt egentligen (..) liksom är han drogpåverkad okej.. då har han gjort sig skyldig till brott, då ska han följa med oss, vi ska testa honom sen tar de ju ett tag innan man får ett analysvar och det kan visa sig att de var ingenting och då är han inte misstänkt för brott och då släpper vi ärendet. Men samtidigt då orosanmälan till socialtjänsten där lever ju de kvar med tanke på barnen (..) Vi ska som jag var inne på tidigare utreda och lagföra, den här andra biten att för den här föräldern att komma till rätt med sitt missbruk och få hjälp och si och så, att barnens rätt omhändertas är socialtjänsten, så där kan inte jag egentligen se att vi har ett behov av att samverka i den delen. (Respondent 5, polis)

6.2.3 Önskan om att jobba närmare

En stor del av respondenterna önskar att det fanns större möjligheter till att samverka.

En socialsekreterare berättar att en god samverkan fungerar bättre om polisen är mer insatt i vårt arbete och tvärtom. Respondenten nämner även att man skulle kunna utveckla metoder, utnyttja varandras resurser för att gynna barn och familjer. I bästa fall skulle de kunna leda till tidigare insatser och att poliser och socialsekreterare kan arbeta i team för att kapa tiden som barn lever i missbruket. En polis nämner också önskan att arbeta i team som en framgångsfaktor för samverkan genom en större insyn i varandras arbeten genom att till exempel arbeta i gemensamma system, då kan man hjälpa varandra att tillsammans göra ett så bra arbete som möjligt för de föräldrar med missbruksproblematik och deras barn som man möter. Både poliser och socialsekreterare uttrycker att kontakten mellan professionerna behöver bli enklare för att underlätta samverkan.

En polis och en socialsekreterare pratar om ett projekt som skapats där socialsekreterare ska vara ute mer på fältet och att då poliser och socialsekreterare kan samverka några kvällar i veckan. Socialsekreteraren kan fatta ett myndighetsbeslut direkt ute på fältet och de kan förkorta vägarna och underlätta för polisen samtidigt som polisen skulle kunna göra en anmälan för hembesök så att socialsekreteraren kan utföra det. Både socialsekreterare och polis anser projektet som en framgångsfaktor för samverkan.

För att de ska ske en förändring uttrycker polisen även att en plan om samverkan måste komma uppifrån, från politiker, de måste bli fler saker som görs där istället för att enbart prata om problemen. En polis uttrycker att de hade varit bra om man vet att alla delar av samhället ställer upp, som att till exempel socialjouren kommer när det finns behov av det.

Ett flertal poliser nämner en önskan till att fysiskt sitta närmre socialtjänsten för att kunna ha ett bättre informationsutbyte och samverkan. Finns professionerna fysiskt nära varandra tror de att man enklare kan arbeta som ett lag, man lär känna varandra och det blir en framgångsfaktor.

Ja, jag önskar som jag nämnde tidigare att vi skulle jobba i samma lokal, att sambandet inte skulle ske mellan enskilda möten eller telefonkontakt eller fax. Att kontakten blir i det vardagliga, det tror jag vi skulle vinna mycket på. (Respondent 4, polis).

En polis uttrycker sig på följande vis kring att riktlinjer och strukturerade möten kan vara en framgångsfaktor för samverkan.

Strukturerade möten att vi har en regelbundna träffar, regelbundna avstämningsmöten, tror jag att man har en form, så att det inte bara blir enstaka tillfällen så, då tror jag att du får en helt annan, dels får du ju den här personen kännedomen på köpet så, om du träffas, att du i kalendern har liksom inbokat, nu träffar vi socialtjänst och polis träffas, om inte annat för o prata förutsättningslöst. (Respondent 3, polis)

Socialsekreterare anser också att riktlinjer är a och o för att en samverkan ska bli lyckad, respondenten anser även att de hade underlättat om de fanns uttänkta rutiner för samverkan och att man vet vad socialtjänsten gör och vad polisen gör.

En framgångsfaktor för att samverkan ska lyckas nämner flera respondenter som att det finns en vilja till att samarbeta. Det anses även som viktigt att ha en prestigelöshet från båda sidor, att kunna se möjligheterna.

En respondent svarar på frågan: Vilka framgångsfaktorer finns för att samverkan ska lyckas?

prestigelöshet, viljan att träffas, prata med varann, ha en regelbundenhet i det här, strukturerade möten där du kanske har en starttid men du har även en sluttid för alla har ju mycket o göra så du får liksom ramar, du skapar också en trygghet vid sådana här möten så att dem inte liksom bara rinner ut i sanden.. sitter o pratat om något annat än man ska. (Respondent 3, polis).

7. Diskussion

Syftet med uppsatsen var att undersöka hur socialsekreterare på barn och familj och poliser upplever att informationsutbytet samt samverkan fungerar när det gäller ärenden med en förälder som har drogproblematik. Mer specifikt var syftet att ta reda på vad socialsekreterare och poliser upplever att det finns för framgångsfaktorer samt hinder för ärenden där föräldrar har drogproblematik. Resultatet visar övergripande på att personal både identifierat framgångsfaktorer och hinder för en fungerande samverkan och informationsutbyte. Payne (2015, s. 244–246) beskriver att det finns tre olika system i systemteori, mikro-, makro- och mesosystem. Dessa olika system påverkar varandra. I mikrosystemet ingår individen. Alla relationer och kontakter som individen har ligger på makrosystem och samhället och lagstiftningar ligger på mesonivå. Detta blev tydligt i föreliggande uppsats då ett övergripande resultat är att respondenterna har en helhetssyn och ser inte enbart hur de olika professionerna ska arbeta, utan även hur lagstiftning och individen påverkar deras chanser till samverkan och informationsutbyte.

På en mesonivå som innefattar samhälle och lagstiftning (Payne, 2015, s. 244) såg många respondenter sekretessen och sekretesslagstiftningen som ett hinder för informationsutbyte och samverkan. Resultatet visar att i många ärenden sitter både polis och socialsekreterare med information som båda myndigheterna hade kunnat ha nytta av men på grund av sekretessen framförs inte informationen mellan professionerna. Även tidigare forskning visar att sekretessen är ett hinder för samverkan och informationsutbyte (Peaslee, 2009, s. 120). Detta var något som alla respondenter tyckte var problematiskt och som ledde till att flera respondenter inte såg någon möjlighet till en samverkan eftersom de inte kunde prata fritt mellan varandra. Dock såg flera respondenter positivt till att samverka mer om sekretesslagstiftningen såg annorlunda ut. Här framkommer det tydligt att helheten påverkar strukturen på samverkan. Sekretessen på mesosystemet påverkar professionerna på makrosystemet. Trots att en vilja att samverka finns begränsas professionerna av lagstiftning. Dock kan individen på mikronivå påverka samverkan genom att lämna eller inte lämna ett samtycke utifrån sekretesslagstiftningen. Visserligen tar vissa respondenter upp att de förstår varför sekretessen finns. Den ska skydda den enskilde från att information delas mellan myndigheter utan att den vet om det. Det tas även upp att utan sekretessen kan det leda till att individer inte vågar öppna upp sig för myndigheter och det gör de att myndigheter inte får rätt information och inte kan handlägga på ett rättssäkert sätt. Det kan även leda till att

individerna inte får rätt hjälp. Det är en anledning till att flera respondenter inte vet hur en samverkan kan utformas mellan socialsekreterare på barn och familj och poliser och anser sig därför som nöjda med hur samverkan fungerar i nuläget för ärenden som gäller föräldrar som har drogproblematik.

I studiens resultat framkommer det att en framgångsfaktor för en framtida samverkan är att de olika myndigheterna och personalen faktiskt vill samverka. Detta blir även ett hinder om det visar sig att personalen inte vill samverka. Utifrån ett systemteoretiskt perspektiv påverkas alla system av varandra (Payne, 2015, s. 244) och finns det då en ovilja att samverka bli det problematiskt eftersom det då inte spelar någon roll vad individen på mikrosystemet och lagarna på mesosystemet säger. De olika nivåerna påverkas av att makrosystemet inte kämpar för en samverkan. Garrett (2004, s. 85) påvisar i hans studie att det finns en viss problematik med en vilja att samverka, främst från polisens sida. Dock framgår det i föreliggande studie att det finns en vilja att samverka om sekretesslagstiftningen lättas, från både socialtjänsten och polisens sida.

Peaslee (2009, s. 120) diskuterar att relationerna mellan professionerna påverkas av sekretessen. Att ha en nära arbetsrelation är en framgångsfaktor för samverkan och informationsutbyte men eftersom sekretessen begränsar informationsutbytet leder det till att relationerna mellan professionerna blir sämre. Även Garrett (2004, s. 92) påpekar att dåliga relationer mellan professionerna är ett hinder för samverkan och informationsutbyte eftersom det leder till en brist på förtroende. Studiens resultat visar också att flera respondenter tycker att det är viktigt med goda relationer mellan professionerna och att det är en framgångsfaktor för att det ska bli ett bra informationsutbyte och för att en samverkan ska fungera.

Professionerna och de personer som individen har en kontakt eller relation med ligger på en makronivå och alla nivåer påverka varandra (Payne, 2015, s. 244). Detta innebär att det är viktigt att relationerna och arbetet mellan professionerna fungerar väl eftersom det påverkar individen. I tidigare forskning betonades inte relationer och förtroende vilket dock var en aspekt som många respondenter i föreliggande studie påpekade som viktig. Det diskuterades att relationen var viktig framför allt för ett gott informationsutbyte där man dels visste vem man skulle vända sig till om man behövde hjälp eller mer information om man hade en god relation med den andra professionen, dels att man delade mer information om man hade en god relation.

Vidare visar föreliggande studie att en framgångsfaktor för informationsutbyte och samverkan är att poliser och socialsekreterare har gemensamma riktlinjer och tydliga mål. Även tidigare forskning (Ansell & Gash, 2007, s. 560; Kostela, 2020, s. 651; Peaslee, 2009, s. 117) lyfter att en grundläggande och diskuterar att en grundläggande förutsättning för en lyckad samverkan är att professionerna har tydliga gemensamma mål. Detta är något som många respondenter har diskuterat och som har önskats för att en samverkan ska vara möjlig. Mesosystemet innefattar samhället och lagar (Payne, 2015, s. 244) och riktlinjer för arbetssättet samverkan måste utgå från lagar. Respondenterna påpekar att via riktlinjer kan man skapa tydliga gemensamma mål med en samverkan. Payne (2015, s. 244) menar att praktiken fokuserar på att de resurser som varje makro, meso och mikrosystem är i behov av ska kunna kopplas ihop för att fungera på ett bra sätt. Enligt systemteorin kan alla nivåer ha ett lyckat samspel om de har tydliga mål och riktlinjer. Därmed måste riktlinjerna spegla både mikro- makro och mesosystemen för att fungera. Här framgår det tydligt att man måste ha ett helhetsperspektiv samt förstår att alla tre nivåer hela tiden samspekar med varandra. Dock diskuterar tidigare forskning inte kring riktlinjer utan snarare enbart tydliga gemensamma mål. Respondenterna utgick snarare efter att man inte kan skapa tydliga gemensamma mål utan riktlinjer.

Vidare har några respondenter påtalat att de önskar att ha kontoren närmare varandra och därmed ha ett närmare samarbete. De har beskrivit det som att det är lättare att samverka med en vardaglig kontakt och att distansen mellan kontoren skapar en distans i relationen. Dock menar Garrett (2004, s. 87) att det kan bli en rollförvirring om poliser och socialsekreterare sitter i samma byggnad vilket även klienter framfört. Man vet inte vem som är socialsekreterare och vem som är polis. Payne (2015, s. 244) framför att alla system påverkar varandra och att det krävs ett samarbete inom varje system. Om då kontoren ligger närmare och det blir lättare att skapa relationer mellan professionerna och därmed underlätta för informationsutbyte och samverkan kanske det är en framgångsfaktor i det stora hela trots att Garrett framfört att det kan vara ett hinder. Man bör även ha i åtanke att Garretts artikel är från 2004 och att rollförvirringen kan ha strukturerats upp sedan artikeln skrevs. Dock kan denna rollförvirring vara något som respondenterna själva inte reflekterat över och kan därmed fortfarande vara ett problem.

7.1 Studiens styrkor och svagheter

I följande avsnitt presenteras de styrkor och svagheter som föregående studie har.

Bryman (2018, s. 332) framför att man bör göra en pilotstudie för att se så ens frågor till intervjun är bra, att respondenten förstår dem och att man får ut det man vill av intervjun. Dock valde vi att inte utföra någon pilotstudie vilket är en svaghet med vår studie. Däremot kan första intervjun ses som en pilot då vi efter intervjun reflekterade och diskuterade om något behövde ändras i intervjuguiden. Vi kom dock fram till att den kunde bibehållas som den var då den gav utförliga svar som kunde användas för att besvara syfte och frågeställningar.

På grund av tidsbrist hade vi inte möjlighet att intervjua fler personer men det hade kunnat ge oss bredare resultat och djupare material, vilket kan ses som en svaghet i studien. Bryman (2018, s. 579) säger att transkriberingen tar lång tid. Detta hade vi i åtanke när antalet respondenter valdes. För att hinna klart med studien i tid var det rimligt att ha ett färre antal respondenter men som fortfarande gav oss svar på våra frågeställningar. Utifrån den tidsaspekten vi hade ser författarna det som en styrka att smalna av yrkesgrupper samt genomföra fler intervjuer med samma yrkesgrupper för att få ett djupare material. Vi tror i efterhand att det hade varit svårare att få svar på våra frågeställningar med det bredare urvalet och färre intervjuer i varje yrkesgrupp.

En styrka i studien är att informationsutbytet lades till i frågeställningarna. Detta var ingen aspekt som fanns med från början men eftersom samverkan var bristfällig kring denna typ av ärende mellan socialsekreterare på barn och familj och poliser hade materialet blivit tunt. Dock finns ett informationsutbyte.

Enligt Bryman (2018, s. 566) är det viktigt att vara en bra lyssnare. Detta kunde författarna lättare uppnå när båda var på plats under intervjun. Något författarna märkte under intervjuernas gång var att den som höll i intervjuerna ibland var lite för fokuserad på frågorna som skulle ställas och hade fokuset på det papperet i stället för att rikta sitt intresse till respondenten. Här tog den som inte höll i intervjun ett större ansvar och såg till att respondenten kände sig hörd och sedd. Detta kan ses som både en styrka och en svaghet i

studien. Författarna kompletterade varandra och den som inte intervjuade kunde ändå komma med följdfrågor som intervjuaren hade missat eller glömt att tänka på. Dock upplevde författarna att detta kunde bli lite rörigt för respondenterna vilket blev en nackdel för studien. En styrka som studien har är att författarna hade en tidsplanering från start och följde den genomgående under studien. Det är viktigt att ha ett tidsschema för ens studie, oavsett hur stor eller liten en studie är så är studiens författare alltid begränsad av tid. I Schemat ska det framgå vad som ska vara klart vid vilken tidpunkt (Bryman, 2018, s. 113–114). Målet var att antingen följa schemat eller ligga steget före. Detta gjorde att författarna aldrig behövde stressa för att skriva klart någon del av studien eftersom tidsplaneringen höll.

7.2 Framtida forskning

Som nämnts i inledningen samt tidigare forskning är området kring samverkan mellan socialsekreterare på barn och familj och poliser ett ämne som det inte forskats speciellt mycket kring. Det bör forskas vidare på hur samverkan mellan dessa myndigheter faktiskt ska fungera och hur arbetssättet samt riktlinjer bör vara för att få ett så bra resultat för den enskilde som möjligt.

Flera respondenter i föreliggande studie har påpekat en önskan om en framtida samverkan mellan dessa myndigheter men ser ingen möjlighet till detta på grund av sekretess. Forskning bör bedrivas gällande hur man kan samverka trots sekretessen. Flera respondenter påtalar även att det kommer se annorlunda ut när sekretesslagen förändras och att möjligheten till samverkan kan förbättras när detta sker. Dock kan de fortfarande inte beskriva hur denna typ av samverkan ska utspela sig. Även detta bör forskas mer på.

I intervjuerna som genomförts lyfts även vikten av förtroende och relationer, vilket inte betonas i tidigare studier. Därmed kan det vara viktigt att även undersöka dessa aspekter i relation till samverkan. SBU (2019, s. 4) har dock framtagit en rapport som visar att ett prioriterat forskningsområde är vilka framgångsfaktorer och hinder som finns för en effektiv och fungerande samverkan. Detta innebär att området har uppmärksamats och att det förhoppningsvis är på gång att forskas mer på.

8. Slutsatser

Respondenterna i studien anser idag att det inte finns något behov av samverkan mellan socialsekreterare på barn och familj och poliser i ärenden där en förälder har drogproblematik. Polis och socialsekreterare anser att de båda arbetar mot olika mål, polisen arbetar brottsförebyggande och socialtjänsten mot sociala problem. Många respondenter vill ha en samverkan men den starka sekretesslagen gör att man inte kan prata fritt vilket gör det svårt att utforma en samverkan. Dock ser flera respondenter att det kan bli skillnad om denna lag förändras.

De flesta respondenter påtalar att det informationsutbytet som finns idag fungerar bra utefter de riktlinjer samt lagar som finns.

9. Referenser

1177. (18 maj 2022). När någon nära dig har ett missbruk.

<https://www.1177.se/Kronoberg/liv--halsa/psykisk-halsa/nar-nagot-hander-i-familjen/for-dig-som-har-en-narstaende-med-problem/nar-nagon-nara-dig-har-ett-missbruk/>

Ahrne, G., Ahrne, G. & Svensson, P. (2015). Handbok i kvalitativa metoder. Liber.

Ansell, C., & Gash, A. (2008). Collaborative Governance in Theory and Practice. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 543-571.

<https://doi.org/10.1093/jopart/mum032>

Bryman, A. (2018). Samhällsvetenskapliga metoder (3 uppl). Liber.

Danermark, B. (2000). Samverkan - himmel eller helvete? : [en bok om den svåra konsten att samverka]. Förlagshuset Gothia.

Eklund, N. (2013). Polisverksamheten: en balansgång mellan politik och juridik. I N, Eklund & L, Landström (Red.), POLISEN - verksamhet och arbete (s. 19-40). Liber.

Garret, P.M. (2004). Talking Child Protection The Police and Social Workers Working Together. *Journal of Social Work*, 4(1), 77 - 97.

<https://doiorg.www.bibproxy.du.se/10.1177/1468017304042422>

Gorenak, V., & Gorenak, I. (2013). Sodelovanje socialnih delavcev in policistov. *Journal of criminalistics and criminology*. 64(1), 33-43.

https://www.policija.si/images/stories/Publikacije/RKK/PDF/2013/01/RKK2013-01_Vinko_IrenaGorenak_SodelovanjeSocialnihDelavcevInPolicistov.pdf

Hedberg Rundgren, Å., Klinga, C., Löfström, M., & Mossberg, L. (2022). Inledning. I Å, Hedberg Rundgren., C, Klinga., M, Löfström., L, Mossberg (Red.) *Perspektiv på samverkan* (s. 23-50). Studentlitteratur.

Heilig, M. (2015). Alkohol, droger och hjärnan: Tro och vetande utifrån modern neurovetenskap. Natur och kultur.

Hollertz, K., Olsson, T., & Starke, M. (2022). Samverkan och bruten sekretess. I Å, Hedberg Rundgren., C, Klinga., M, Löfström., L, Mossberg (Red.) Perspektiv på samverkan (s. 77-91). Studentlitteratur.

Kostela, J. (2020). Vem bestämmer när vi samverkar? *Socialmedicinsk tidskrift*, 97(4), 651-658. <https://du.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1561623&dswid=742>

Kullberg, C., & Brunnberg, E. (2007). Vinjetter som verktyg i studier av välfärdsstatens professioner: exemplet socialt arbete. I E. Brunnberg & E. Cedersund (Red.), *Välfärdspolitik i praktiken : om perspektiv och metoder i forskning* (s. 175-195). Aarhus University Press.

Magiure, M., & Delahunt, B. (2017). Doing a Thematic Analysis: A Practical, Step-by-Step Guide for Learning and Teaching Scholars. *PKP Publishing Services Network*, 9(3), 3351-33514. <http://ojs.aishe.org/index.php/aishe-j/article/view/335>

Patterson, T. G., College, H., Lois, V., Silberman, S. J., & Swan, G. P. (2019). Police social work and social service collaboration strategies one hundred years after Vollmer. A systematic review. *Policing: An International Journal*, 42(5), 863-886. DOI10.1108/PIJPSM-06-2019-009

Payne, M. (2018). Modern teoribildning i socialt arbete. Natur och kultur.

Peaslee, L. (2009). Community policing and social service partnerships: lessons from New England. *Police Practice and Research*, 10(2), 115-131.
<https://doi.org/10.1080/15614260802264578>

Polisen. (21 september 2021). Styrning av polisen. <https://polisen.se/om-polisen/uppdrag-och-mal/styrning-av-polisen/7>

Socialstyrelsen. (2019). Nationella riktlinjer för vård och stöd vid missbruk och beroende. Stöd för styrning och ledning (Artikelnummer 2019-1-16).
<https://www.socialstyrelsen.se/globalassets/sharepoint-dokument/artikelkatalog/nationella-riktlinjer/2019-1-16.pdf>

Socialtjänstlagen (SFS 2001:453). Socialdepartementet.

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialtjanstlag-2001453_sfs-2001-453/#K3

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering. (2019). *Prioriteringar om forskning för socialtjänsten. Perspektiv från brukare, policy och praktik* (SBU 2018/55).

https://www.sbu.se/contentassets/daa95caad8c9407db961c9af91d1d768/prioriteringar_for_forskning_om_socialtjansten.pdf

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. file:///C:/Users/matts/Downloads/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf

10. Bilagor

10.1 Bilaga 1 – Intervjuguide

HÖGSKOLAN
DALARNA

Intervjuguide:

Polis:

Inledande frågor

- Vad arbetar du med?
- Hur länge har du arbetat?

Fallbeskrivning

1. Hur hade du arbetat med ärendet?
2. Hur hade kontakten med socialtjänsten sett ut?
 2. a) **Om Ja** - i vilket skede?
 2. b) i vilket syfte?
 2. c) Har ni fortsatt kontakt under ärendets/utredningens gång?
 2. d) Hur fungerar återkoppling gällande denna typ av ärende av socialtjänst?
 - **Om ja**, hur fungerar den?
 - **Om nej**, önskar ni det? I vilket syfte?
 2. a) **Om Nej**- Hur kommer det sig?
 2. b) önskar ni det?
 2. c) I vilket syfte?
 2. d) Anser ni att det hade varit hjälpsamt? På vilket sätt?
 2. e) hur ser ni på barnens situation i ärenden som dessa?
3. Anser ni att socialtjänst borde vara mer involverade när det gäller drogproblematik hos en förälder när barn är närvarande? På vilket sätt?
4. Om en annan förälder var i hemmet, hur hade ni agerat om ni visste det vid anmälan?
5. Om ni fick reda på det på plats?

Det var de frågorna vi hade om fallbeskrivningen, har du något mer att tilläga?

Informationsutbyte

6. Hur ser informationsutbytet ut mellan polis och socialsekreterare i fall där en förälder har drogproblematik?

6 a) **Finns ingen**- varför?

6. b) önskar ni att den fanns?

6. c) vilka eventuella utmaningar finns för informationsutbyte?

6. d) Ser ni eventuella framgångsfaktorer med informationsutbyte?

6. a) **Finns**- hur fungerar den?

6. b) Hur hade ni önskat att den fungerade?

6. c) Vilka framgångsfaktorer finns för att informationsutbytet ska lyckas?

6. d) Finns det hinder för informationsutbyte?

Det var de frågorna vi hade om informationsutbyte, har du något mer att tilläga?

Samverkan

7. Hur ser samverkan ut mellan polis och socialsekreterare i ärenden där en förälder har drogproblematik?

7. a) **Finns ingen**- önskar ni att det fanns?

7. b) Hur skulle det vara upplagt?

7. c) Vilka eventuella utmaningar finns det för en sådan samverkan?

7. d) Vilka eventuella framgångsfaktorer för samverkan?

7. a) **Finns**- hur fungerar den?

7. b) Hur hade ni önskat att den fungerade?

7. c) Vad behövs för att samverkan ska bli mer som du önskar att den ska vara?

7. d) Vilka framgångsfaktorer finns för att samverkan ska lyckas?

7. e) Vilka eventuella utmaningar finns för samverkan?

Det var de frågorna vi hade, har du något mer att tilläga? Är det något mer du skulle vilja framföra?

Socialsekreterare

Inledande frågor

- Vad arbetar du med?
- Hur länge har du arbetat?

Fallbeskrivning

1. När brukar polisen ta kontakt med er i denna typ av ärende?
 2. När anser ni att polisen bör ta kontakt med er?
 3. Hur arbetar ni kring denna typ av ärenden?
 4. Hur önskar ni arbeta med ett sådant typ av ärende?
 5. Hur hade ni velat att fortsatt kontakt med polisen ser ut i detta ärende?
 - 5 a) **Om ja** - i vilket sammanhang?
 5. b) i vilket syfte?
 - 5 a) **Om nej** - Varför?
 6. Hur återkopplar polisen i denna typ av ärenden?
 - 6 a) **Om ja**, fungerar det bra?
 6. b) I vilket syfte ges återkoppling?
 6. c) På vilket sätt kan det vara hjälpsamt för ert arbete?
 6. a) **Om nej**, Varför inte?
 6. b) önskar ni det?
 6. c) I vilket syfte?
 6. d) Anser ni att det hade varit hjälpsamt? På vilket sätt?
 6. e) Vad händer med barnen när kontakt inte tas med er?
7. Anser ni att polis borde vara mer involverade när det gäller drogproblematik hos förälder när barn är närvarande?

Beroende på när kontakt från polisen tagits:

(8. Om ni fick reda på att en annan förälder var i hemmet, hur hade ni agerat?

9. Om ni fick reda på det på plats?)

Det var de frågorna vi hade om fallbeskrivningen, har du något mer att tilläga?

Informationsutbyte

10. Hur ser informationsutbytet ut mellan polis och socialsekreterare i fall där en förälder har drogproblematik?

- 10. a) Finns ingen-** varför?
- 10. b)** önskar ni att den fanns?
- 10. c)** Finns det utmaningar för informationsutbyte?
- 10. d)** Ser ni några eventuella framgångsfaktorer för ett informationsutbyte?

- 10 a) Finns-** hur fungerar den?
- 10. b)** Hur hade ni önskat att den fungerade?
- 10. c)** Vilka framgångsfaktorer finns för att informationsutbytet ska lyckas?
- 10. d)** Finns det utmaningar för informationsutbyte?

Det var de frågorna vi hade om informationsutbyte, har du något mer att tilläga?

Samverkan

11. Hur ser samverkan ut mellan polis och socialsekreterare i ärenden där en förälder har drogproblematik?

- 11. a) Finns ingen-** önskar ni att det fanns?
- 11. b)** Hur skulle det vara upplagt?
- 11. c)** Vilka eventuella utmaningar finns det för samverkan?
- 11. d)** Vilka eventuella framgångsfaktorer finns det för en samverkan?

- 11. a) Finns-** hur fungerar den?
- 11. b)** Hur hade ni önskat att den fungerade?
- 11. c)** Vilka framgångsfaktorer finns för att samverkan ska lyckas?
- 11. d)** Vilka eventuella utmaningar finns för samverkan?

Det var de frågorna vi hade, har du något mer att tilläga? Är det något mer du skulle vilja framföra?

10.2 Bilaga 2 - Fallbeskrivning

HÖGSKOLAN
DALARNA

Fallbeskrivning

Polisen får ett samtal av en granne som bekräftar att grannen, Lukas, 34 år, är drogpåverkad i sitt hem och beter sig våldsamt. Grannen meddelar att Lukas barn Tom, 5 år och hans syster Klara, 3 år, befinner sig i hemmet. Grannen vet inte om det finns någon annan vuxen i hemmet, men vågar inte gå över och kolla och hör därför av sig till polisen. Lukas har flertalet gånger varit i kontakt med polisen gällande hans drogproblematik.

10.3 Bilaga 3 – Samtyckesformulär

Samtyckesformulär

Samtycke till att delta i studien

Jag har fått muntlig och skriftlig informationen om studien och har haft möjlighet att ställa frågor. Jag får behålla den skriftliga informationen.

Jag samtycker till att:

- delta i studien “Samverkan och informationsutbyte mellan polis och socialsekreterare på barn och familj i ärenden gällande drogproblematik hos en förälder.”
- uppgifter om mig behandlas på det sätt som beskrivs i studiepersonsinformation
- följande personuppgifter samlas in: röst, namn och eventuellt mailadress.
- personuppgifter kommer att användas till datainsamlingen.
- de insamlade uppgifterna kommer att bevaras tills att uppsatsen är godkänd, dock högst tre år räknat från att datainsamlingen påbörjats.

Plats och datum	Underskrift

Ansvarig för studien

Ort och datum: _____

Namnteckning: _____

10.4 Bilaga 4 – Etisk egengranskning

Blankett för etisk egengranskning av studentprojekt som involverar människor

Använd blanketten som en grund för forskningsetiska reflektioner tillsammans med din handledare och för att komma fram till bästa forskningsetiska förhållningssätt samt beslut om ansökan till den Forskningsetiska nämnden vid Högskolan Dalarna alternativt Etikprövningsmyndigheten behövs eller ej. Blanketten behålls av studenten och handledaren.

Projekttitel: Framgångsfaktor och hinder för samverkan och informationsutbyte i ärenden gällande drogproblematik hos föräldrar

Student/studenterna: Lisa Mattsson och Olivia Tiverman

Handledare: Amanda Jones

		Ja	Tveksamt	Nej
1	Kan frivilligheten att delta i studien ifrågasättas dvs. omfattar studien deltagare som kan betraktas tillhöra en sårbar grupp t.ex. barn (under 18 år), personer med nedsatt kognitiv förmåga, psykisk funktionsnedsättning eller sådana som har en beroendeställning till den som genomför studien t.ex. som patienter eller elever till densamma?			x
2	Innebär undersökningen att informerat samtycke inte kommer att inhämtas (d.v.s. forskningspersonerna kommer inte att få full information om undersökningen och/eller möjlighet att avsäga sig ett deltagande)?			x
3	Innebär undersökningen någon form av fysiskt ingrepp på forskningspersonerna?			x
4	Kan undersökningen påverka forskningspersonerna fysiskt eller psykiskt?			x
5	Används biologiskt material som kan härledas till en levande eller avliden människa (t.ex. blodprov)?			x
6	Avser du behandla känsliga personuppgifter, som etnicitet, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse, medlemskap i fackförening, hälsa eller sexualliv?			x

Framgångsfaktor och hinder för samverkan och informationsutbyte
gällande föräldrars drogproblematik

7	Avser du behandla personuppgifter om lagöverträdelser, som brott, domar i brottmål, straffprocessuella tvångsmedel eller administrativa frihetsberövanden?			x
8	<p>Avser du att behandla personuppgifter? Observera att:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Samtliga uppgifter som kan kopplas till en levande person betraktas som personuppgifter, även om de är kodade eller krypterade. ● I händelse av att studentarbetet INTE omfattar några känsliga personuppgifter och heller INTE deltagare som tillhör en sårbar grupp eller deltagare som INTE står i beroendeställning till den som genomför studien, behöver inte någon ansökan till Forskningsetiska nämnden vid Högskolan Dalarna göras. ● Vid behandling av personuppgifter ska dock ALLTID anmälan om detta göras på avsedd blankett som sänds till: dataskydd@du.se 	x		

Fastställd av forskningsetiska nämnden 2020-09-23

10. 5 Bilaga 5 - Informationsbrev

Samverkan och informationsutbyte mellan polis och socialsekreterare på barn och familj i ärenden gällande drogproblematik hos en förälder.

Vi kommer i denna studie undersöka informationsutbyte och samverkan mellan polis och socialsekreterare i ärenden där en förälder har drogproblematik.

Du tillfrågas härmed om deltagande i denna undersökning.

Syftet med undersökningen är att undersöka vilka utmaningar och framgångsfaktorer som polis och socialsekreterare på barn och familj upplever att det finns när det gäller informationsutbyte och samverkan i ärenden där det förekommer drogproblematik hos en förälder.

Studien kommer att bestå av kvalitativa semistrukturerade intervjuer med 6–8 personer som arbetar antingen inom polisen eller socialtjänsten med barn och unga. Det är därmed ett bekvämlighetsurval av personal som arbetar inom området. Du tillfrågas härmed om deltagande då du arbetar som polis eller socialsekreterare.

Vi förväntar oss att respondenterna svarar så utförligt de kan. Intervjun kommer att pågå i cirka en timme och inför intervjun ombeds du att läsa en fallbeskrivning som tar cirka 5 minuter. Fördelen med deltagandet i studien är att du som respondent får tillfälle att reflektera över samarbetet mellan olika yrkesroller samt bidrar med information till studien. Nackdelar med att delta i studien är att det krävs viss förberedelse samt att delta på intervjun tar viss tid från ditt arbete.

Intervjun tar cirka 60 minuter att genomföra. Intervjun kommer att spelas in via diktafon, transkriberas och analyseras genom en tematisk analys. Materialet som inkommer används

enbart av vi som är uppsatsskrivare samt vår handledare, Amanda Jones. Du som medverkar i studien kommer att aidentifieras, eftersom du inte ska känna dig utelämnad och för att inte skapa ett obehag för dig som respondent. När studien är klar kommer den inspelade intervjun samt det transkriberade materialet att raderas och makuleras. Om du önskar får du ta del av det färdiga examensarbetet.

Högskolan Dalarna är ansvarig för behandlingen av personuppgifter i samband med examensarbetet. Som deltagare i undersökningen har du enligt Dataskyddsförordningen (GDPR) rätt att få information om hur dina personuppgifter kommer behandlas. Du har också rätt att ansöka om ett så kallat registerutdrag, samt att få eventuella fel rättade. Vid frågor om behandlingen av personuppgifter kan du vända dig till Högskolans dataskyddsombud. Ditt deltagande i undersökningen är helt frivilligt. Du kan när som helst avbryta ditt deltagande utan närmare motivering.

Undersökningen kommer att presenteras i form av en uppsats vid Högskolan Dalarna samt presenteras vid FoU.

Ytterligare upplysningar lämnas av nedanstående ansvariga:

Olivia Tiverman

Mail: h21oliti@du.se

Telefonnummer: 070 061 39 85

Lisa Mattsson

h21lmatt@du.se

070 091 01 55

Handledare: Amanda Jones

Mail: aje@du.se

Signatur: _____

Ort/datum: _____